Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага [illegible] Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

154 кр. "Советская Беларусь"
Одесса, Пастера 13, государств. публичн. библиотека.
отдел. обяз. экз. один экз.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 479. Рэдактара—№ 769.
Матар'ялы прыймаюцца—з 9-й да 3½ гадз.
Невыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible]

10 год выданьня — ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. — № 243 (2732) Серада, 23-га кастрычніка 1929 г.

Пабаявому выканаем плян загатовак бульбы і хлеба.

Кастрычнік і пачатак лістапада павінны быць рашаючымі ў загатоўках.

Арганізуйце самадзейнасьць калгасьнікаў і бядняцка-серадняцкіх мас сялянства па здачы ўсіх лішкаў хлеба і бульбы.— Мацней націск на кулака і нэпмана. Агонь па нядбайнасьці і галавацяпству, якія перашкаджаюць загатоўкам.

Загатоўкі—ударная кампанія ў сучасны момант.

[illegible] ка сельска-гаспадарчых прадуктаў зьяўляецца баявою задачаю ў [illegible] момант. На хлебазагатоўках і [illegible] бульбы павінна быць згур[illegible] максымум увагі, сіл і энэргіі [illegible] х і камсамольскіх арганізацый, [illegible] цкіх органаў і ўсёй савецкай [illegible] сьці. Трэба весьці працу па[illegible] йнаму, каб за кароткі тэрмін [illegible] найбольшы загатоўчы эфэкт. [illegible] сяца кастрычніка і пачатак [illegible] павінны быць рашаючымі ў [illegible] хлеба і бульбы.

[illegible] сны момант, дзякуючы шы[illegible] орнутай масавай працы сярод [illegible] серадняцкіх пластоў вёскі, у [illegible] мясцох мы разварушылі [illegible] асты вёскі, зрабілі значны [illegible] праве здачы імі ў парадку [illegible] асьці лішкаў хлеба. Такія [illegible] працы павінны быць перанесе[illegible] е куткі нашай краіны, і знач[illegible] які назіраецца сярод бядняц[illegible] яцкіх мас сялянства, павінен [illegible] кам і поўнасьцю выкарыста[illegible] загатоўчыя пляны выканаць [illegible] ну. Трэба ўсе сілы, усю [illegible] на загатоўчым фронце накіра[illegible] паскораньне тэмпу загатовак, [illegible] нэньне тэрмінаў, прадугледжа[illegible] навымі меркаваньнямі.

[illegible] зуючы бядняцка-серадняцкія [illegible] сялянства вакол задач здачы [illegible] сельска-гаспадарчых прадуктаў [illegible] у самадзейнасьці—шляхам ар[illegible] чырвоных абозаў разгортвань[illegible] цыялістычнага спаборніцтва, мы [illegible] момант асаблівы націск павін[illegible] ць на верхавіну вёскі, на ку[illegible] Канец кастрычніка і першая [illegible] лістападу месяцы павінны быць [illegible] чымі ў сэнсе здачы заможнаю [illegible] вёскі ўсіх лішкаў збожжа, а [illegible] і бульбы. У адносінах націску [illegible]

не адпавядаюць сапраўднасьці. Лішкаў ёсьць шмат больш, чымся гэта было прадугледжана плянавымі меркаваньнямі. Праца па выяўленьню лішкаў хлеба працягваецца і зараз, але яна яшчэ ня скончана. Досыць прывесьці такі прыклад: у калгасах Магілеўшчыны па плянавых меркаваньнях павінна было быць 209 тон лішкаў хлеба, а ў сучасны момант выявілася 462 тоны лішкаў, каб пацьвердзіць думку, што пляны вучоту лішкаў зусім не рэальны.

Мы павінны сьцьвердзіць, што калгасы нават па зьменшаных плянах загатовак выконваюць здачу хлеба надзвычайна слаба. Між тым калгасы павінны былі быць у авангардзе здачы лішкаў хлеба дзяржаве, быць прыкладам вакольнаму насельніцтву ў справе здачы лішкаў да тэрміну. Калгасы павінны падцягнуцца, яны павінны да тэрміну выканаць свой абавязак.

Закантрактаваны хлеб таксама паступае вельмі слаба. Праўда, мы тут маем канчатковы тэрмін здачы ў лістападзе, але гэта не павінна зьяўляцца перашкодаю да ўзмацненьня тэмпу наступленьня закантрактаванага хлеба ў сучасны момант, наадварот, тэмп здачы павінен быць узмоцнен і паскоран.

Асабліва-ж мы павінны ўзмацніць тэмп загатовак бульбы. Трэба памятаць, што хутка наступяць маразы, і весьці загатоўку бульбы будзе вельмі цяжка; вось чаму трэба зрабіць усё магчымае каб за кароткі час загатовіць максымум бульбы.

Загатоўка хлеба і бульбы зьяўляецца баявою задачаю, на выкананьне [illegible] павінны быць мабілізаваны ўсе сілы [illegible]

Сяляне, калгасьнікі і рабочыя савгасаў рыхтуюць чырвоныя абозы бульбы

У Менскай акрузе на мясцох ужо распачалі працу па давядзеньню плянаў па загатоўцы бульбы да асобных вёсак, а таксама да кулацкіх і заможных гаспадарак. З шэрагу раёнаў учора атрыманы весткі, што бядняцка-серадняцкія масы сялянства рыхтуюць чырвоныя абозы з бульбай. Так, з Астрашыцка-Гарадзецкага раёну паведамляюць, што сяляне рыхтуюць прывезьці чырвоным абозам да 30 тысяч пудоў бульбы. З Сьмілавіцкага раёну паведамляюць, што гэтымі днямі на ст. Рудзенск будзе нагружана для забясьпечаньня рабочых 27000 пудоў бульбы.

У акргандлі нашаму супрацоўніку паведамілі, што для ўзмацненьня тэмпу загатовак бульбы на месцы выехаў шэраг працаўнікоў акругі і раёнаў, выехалі таксама рабочыя брыгады. Рашаючым момантам у загатоўцы бульбы зьяўляецца бліжэйшыя два тыдні; у гэты час васеньні плян загатоўкі бульбы павінен быць выканан поўнасьцю, бо інакш могуць наступіць замаразкі.

З месц наступаюць весткі, што сялянская беднага і серадняцтва, калгасьнікі і рабочыя савгасаў арганізуюць адпраўку ў Маскву і Ленінград бульбы. Загатоўка і падвозка бульбы ўжо распачалася. У бліжэйшыя дні з Менскай акругі будзе накіравана ў рабочыя цэнтры—ў Маскву і Ленінград 200000 пуд. бульбы.

Экзамен для савгасаў.

За два дні Белсельтрэст павінен накіраваць рабочым Масквы і Ленінграду 100 вагонаў альбо 100.000 пудоў бульбы. Апарат Белсельтрэсту ніколі ня бачыў такіх тэмпаў. Выкананьне заданьня ў тэрмін зьявіцца палітычным экзаменам для ўсяе ўстановы. З аднаго, напрыклад, савгасу неабходна [illegible] за два дні [illegible] 15 вагонаў.

Пры чым усе гэтыя заданьні [illegible] мерапрыемствы [illegible] мальных ход загатовак—гэта мабілізацыя ўсіх сіл на фронт хлебазатовак бульбы. Адна адміністрацыя Белсельтрэсту ні ўякім выпадку не можа справіцца з такой складанай задачай. Партыйныя і камсамольскія арганізацыі, савецкі і прафсаюзны апараты—вось хто павінен дапамагчы савгасам у выкананьні плянаў.

Неабходна ўсю працу па хлебазатоўках пастаўляць на рэйкі сацыялістычнага спаборніцтва.

Пляны, якія ўжо зьведзены да месц, павінны ведаць усе рабочыя савгасаў і сяляне вакольных вёсак. Кожны павінен быць зацікаўлены ў забясьпячэньні пралетарскіх цэнтраў бульбай.

Мы ня маем дастатковых вестак аб ходзе загатовак на мясцох, але папярэднія весткі кажуць, што ня ўсюды прымаюцца меры да падрыхтоўчай [illegible]

За ходам загатовак трэба сачыць усім арганізацыям, на тэрыторыі якіх знаходзяцца савгасы і памятаць, што справа бульбы [illegible] не толькі савгасаў, але і арганізацый.

Нізоўка Белкаапсаюзу бязьдзейнічае.

Да 15 лістапада сетка Белкаапсаюзу павінна загатовіць 1075000 пудоў бульбы. Да гэтага часу загатоўлена 150000 пудоў, альбо 15 проц.

Аднэй з галоўных прычын зрыву загатовак зьяўляецца нярухомасьць і непадрыхтаванасьць загатавіцельнага апарату нізоўкі спажыўкаапэрацыі, а таксама няўважлівыя адносіны праўленьняў саюзаў і кіраўнікоў аддзяленьняў да праверкі выкананьня пляну, якія дадзены спажывецкім таварыствам.

Недапушчальнае зьявішча [illegible] [illegible] Рабочыя брыгады—на дапамогу хлебазагатоўкам [illegible] ругі, як Аршанская і Б[illegible], дзе загатоўка бульбы праходзіць пасьпяхова і, разам з гэтым, Віцебская і Менская амаль што нічога ня робяць для ажыўленьня хлебазагатоўчай кампаніі. Гомельшчына, у якой маюцца [illegible] пэўныя лішкі [illegible] бязьдзейнічае.

Праўленьне Белкаапсаюзу зьвярнулася з лістом да нізоўкі, у якім высоўваецца шэраг мерапрыемстваў па ажыўленьню хлебазагатоўчай кампаніі.

Нізоўцы запрапанавана праверыць пляны ў адпаведнасьці з тымі заданьнямі, якія яны маюць для адгрузкі ўвосень.

Дадзена прапанова ўсім саюзам, каб яны [illegible] працаўнікоў у [illegible] і ці [illegible] даведзены пляны да вёскі і ці дадзены адпаведныя заданьні аддзяленьням спажывецкіх таварыстваў.

Неабходна праверыць выкананьне дырэктывы аб мабілізацыі грамадзкасьці вакол бульбяных загатовак. Пры[illegible] ны да загатовак бульбы, альбо зусім ня выконвалі дадзеныя дырэктывы.

Праўленьні спажывецкіх таварыстваў павінны вылучыць адказнага таварыша за ход загатовак. Але гэта ня знача, што за загатоўкі не адказвае праўленьне цалкам.

Балючае месца ў хлебазагатоўках—пагрузка бульбы ў вагоны. Праўленьні таварыстваў павінны дагаварыцца з начальнікамі станцый аб сваечасовай падачы вагонаў, бо несваечасовая падача вагонаў можа шкодна адбіцца на загатоўках. [illegible] апроч пратэрміноўкі бульбы можа памерзнуць.

Таксама неабходна забясьпечыць нармальную бесьперабойную прыёмку бульбы.

У ТАЯМНІЦАХ КЛАДАВЫХ...

(Нібы фальетон).

Таварыства з Менскага акругоўага сельскаспажывецкага, мы напоўні ведаем, што першы квартал павінен [illegible] [illegible]

[illegible]

5600 кос.
9000 штук брускоў вастрыць косы.
Каля 5000 штук сярпоў.
900 штук матыг і [illegible]
[illegible]

30 штук малатарань.
40 шт. сячкарань.
1½ вагоны вапеннага шкла.
48 шт. прывадаў.
700 шт. піл.
730 скрыняў цьвікоў для падкоў.
200 пуд. ацынкаванага жалеза.
10000 кілёграм [illegible]

[illegible]

В. Зайцаў.

Бульбу—у пралетарскія цэнтры.

(Ад нашага бабруйскага карэспандэнта).

Для таго, каб забясьпечыць поўнае і бесьперабойнае здавальненьне Масквы, Ленінграду і іншых прамысловых цэнтраў бульбай, Бабруйшчына ў апошні час многа ўвагі аддала загатоўцы бульбы, [illegible]

[illegible] плянавае заданьне на загатоўках бульбы ўжо разьмяркована паміж раёнамі.

На мейсцы дадзены дырэктывы аб адшуканьні складачных памяшканьняў для хаваньня бульбы. Заможна-кулацкая частка вёскі павінна будзе здаць належачую з яе частку бульбы да [illegible] прывозы вязуць на ссыпныя пункты [illegible] Можна [illegible] тысячы пудоў [illegible] спадзявацца, што працоўнае сялянства Бабруйшчыны выканае свой абавязак перад пралетарыятам Масквы і Ленінграду.

А. Дамброўскі.

Бульба будзе адгружана сваечасова.

У палявод-саюзе паведамілі нашаму супрацоўніку, што як цэнтральны, так і акружныя саюзы мабілізавалі ўвесь апарат для загатоўкі бульбы.

Ёсьць ужо пэўная дагаворанасьць з адпаведнымі арганізацыямі аб адпраўцы загатоўленай бульбы па чыгунцы ў Маскву і Ленінград. Прымаюцца рашучыя захады да адпраўкі бульбы. Пачынаючы з 26-га да 30 кастрычніка, с-г. каапэрацыя прымае ўдзел у адпраўцы з Менску, Барысаву і Борпы 150.000 пуд. бульбы.

Ёсьць ужо меркаваньні, што загатоўка бульбы будзе выканана сваечасова.

СКЛАДЫ—ПАД ХЛЕБ.

(Віцебская акруга).

[illegible] забясьпечыць усе [illegible] патрабныя складачныя [illegible] пад хлеб [illegible]

[illegible] арганізавана агульная і супроцьпажарная ахова ўсіх складаў.

Акруговай інспэкцыі гандлю даручана [illegible] мяшкі, што маюцца ў каапэрацыйных і іншых гандлёвых установах і арганізацыях і абавязковым парадкам накіраваць гэту тару ў раёны для здачы хлебазагатоўшчыкам.

[illegible]

КІТАЙСКІЯ БЕЛАБАНДЫТЫ ЗАКЛІКАЮЦЬ ДА ВАЙНЫ З СССР.

Новы правакацыйны працэс кітайскага суду.

Бойкі паміж кітайскімі генэраламі ня спыняюцца.

Узброеньне белаэмігрантаў для барацьбы з СССР.

ТОКІЁ, 21-Х. Упаўнаважаны генэрала Харвата ў Хэйлары агаласіў тэлеграму з заклікам да ўзброеньня ўсіх белаэмігрантаў асобага раёну 3-х усходніх правінцый для барацьбы з СССР. У Харбіне па ўсім горадзе расклеены адозвы кітайскага „цэнтральнага камітэту процідзеяньня СССР“, у якіх патрабуецца абвясьціць вайну супроць СССР.

Новая скандальная няўдача кітайскага суду.

ТОКІЁ, 21-Х. У Харбіне распачаўся працэс былага начальніка тэлеграфу УК чыгункі Зациплінскага і начальніка тэлефону Лебедзева. Абвінавачаньне пабудавана на вядомай фальшыўцы-тэлеграме наконт няіснуючай арганізацыі тэрору, зносін з Фынь-Юй-Сянам і г. д. Гэтая фальшыўка была ўжо выкрыта на працэсе 38-мі. Новы „суд“, абаснаваны на гэтай фальшыўцы, аказаўся ад самага пачатку скандальна-няўдачным для прадстаўнікоў абвінавачаньня. Зациплінскі не зьяўляецца нават фармальна савецкім грамадзянінам. Ён служыў начальнікам тэлеграфу УК чыгункі 25 гадоў. За сваю рэакцыйнасьць і эксплёататарскія паводзіны ён няшчадна крытыкаваўся на старонках рабочай газэты „Молва“. Лебедзеў—інжынэр, стары чалавек, які ня мае ніякага дачыненьня да палітыкі. Абодвы абвінавачаныя адхіляюць сваю віну і даказваюць, што тэлеграмы, якая фігуруе на судзе, наогул ня было: яна не праведзена ні ў якіх кантрольных запісах, яна напісана на старому правапісу і з парушэньнем правіл, правадзейных на УК чыгунцы. Нават запрошаны абвінавачанымі абаронца Іванаў, манархіст, кіраўнік белых арганізацый у Харбіне, прымушан быў прызнаць беспадстаўнасьць і дзікасьць абвінавачаньняў.

Працэс 38 выклікаў нездавальненьне з боку консулаў.

ТОКІЁ, 21-Х. Японская газэта „Манцю Ніппо“, якая выходзіць у Дайрэне, піша наконт вынікаў харбінскага працэсу 38-мі так: „Усе консулы зьдзіўлены ходам працэсу і падменаю судовых функцый на адміністрацыйныя“. Водлуг слоў газэты, працэс сьведчыць аб тым, што ў выпадку адмены экстэрытарыяльнасьці, у Кітаі ня будзе ніякай гарантыі безапаснасьці для чужаземных грамадзян.

Захоплены грошы і маёмасьць ліквідацыйнай камісіі Дальбанку.

ТОКІЁ, 21-Х. 19-га кастрычніка ў Харбіне захоплены грошы, справы і маёмасьць ліквідацыйнай камісіі Дальбанку. Усе супрацоўнікі звольнены з працы. Для заведваньня справамі банку назначана новая кітайская камісія. Улада адмовілася скласьці акт аб захопе маемасьці банку і патрабуюць, каб даўжнікі выплачвалі грошы толькі кітайскай камісіі.

Баявыя пляны антынанкінскіх паўночна-заходніх армій.

ШАНХАЙ, 21-Х. Водлуг паведамленьня агенцтва Сімбун Рэнго, адбылося пасяджэньне вярхоўнай вайсковай рады антынанкінскіх паўночна-заходніх армій, на якім было ўхвалена распачаць агульны наступ на гарады Чэнчжоу (правінцыя Хэнань), Січоу (правінцыя Шансі) і Сіняи (правінцыя Хэнань), занятыя манчжурскім войскам. У сувязі з гэтай пастановай у памянёных напрамках было перасунута войска.

Паведамляюць аб бойцы між войскам паўночна-заходняй групоўкі і нанкінскім войскам каля Чэнчжоу. Водлуг вестак Сімбун Рэнго, урад рашыў аддаць загад аб адступленьні з Чэнчжоу.

Загад аб мабілізацыі 3 тысяч кулі.

ШАНХАЙ, 21-Х. Вайсковая ўлада Ханькоу выдала загад аб мабілізацыі 3-х тысяч кулі. Загад выклікаў сярод кулі перапуд.

Францыя і Савецкі Саюз.

Антыкамуністычная і антысавецкая кампанія правабуржуазнага друку.

ПАРЫЖ, 21-Х. Увесь правабуржуазны друк разгарнуў шалёную антыкамуністычную кампанію. Кампанія гэтая праводзіцца супроць пасольства СССР і савецкага ўраду. Некаторыя газэты нават патрабуюць разрыву дыплёматычных зносін.

Газэты заяўляюць, што сетка рабкораў „Юманітэ“ і ячэйкі кампартыі на прадпрыёмствах зьяўляюцца сыстэмаю шпіянажу і служаць зброяй падрыву ваеннай магутнасьці Францыі і падрыхтоўкі паўстаньня; матар'ял, які прысылаюць рабкоры, перадаецца, нібы, у СССР, які нібыта дае сродкі і дырэктывы для шпіёнскай і падрыўной працы французскай кампартыі.

Падобна некаторым іншым газэтам, «Тан» крыху зьдзіўлена тым, што Барбюс апынуўся прыцягнутым да адказнасьці па справе аб шпіянажы. Проціпастаўляючы Барбюсу „пахвальны прыклад“ Панаіта Істраты, газэта ўсё-ж такі прыходзіць да вываду, што Барбюс заслугоўвае суду, не зважаючы на свой літаратурны талент, калі ён «не адмаўляецца ад сваіх адносін да Масквы».

Заклікаючы рабочых да абароны кампартыі, «Юманітэ» выкрывае двайкі сэнс новай хвалі рэпрэсіі. З аднаго боку, рэпрэсіі накіраваны да таго, каб абезгаловіць баявыя арганізацыі рабочай клясы і гэтым палегчыць буржуазіі і яе сацыял-фашысцкім саюзьнікам далейшую капіталістычную рацыяналізацыю. З другога боку, рэпрэсіі зьяўляюцца спробай схіліць супрацоўленьне рабочай клясы Францыі да ваенных падрыхтовак супроць СССР.

Падрыхтоўкі кадраў навуковых працаўнікоў па калектыўнай гаспадарцы.

Заснаваньне спэцыяльнай асьпірантуры.

МАСКВА. Наркамасьветы для падрыхтоўкі кадраў навуковых працаўнікоў [illegible] калектыўнай гаспадарцы за[illegible] пры некаторых сельска-гаспадарчых ВНУ і навукова-дасьледчых [illegible] тах спэцыяльныя асьпірантуры. Асьпірантура па сваёй навуковай [illegible] тоўцы будзе падзяляцца на 4 [illegible] асоб, якія вывучаюць сацыяльна-палітычныя і эканамічныя пытаньні калгаснага будаўніцтва, потым [illegible] правытворчыя пытаньні, далей [illegible] група вывучаючых арганізацыйныя пытаньні і, нарэшце, група, якая [illegible] сваёй задачай падрыхтоўку навуковых працаўнікоў па землеўпарадкаваньню ва ўмовах калгаснага будаўніцтва і па пытаньнях арганізацыі [illegible] буйных калгасаў.

[illegible] ная група з 25 чалавек арганізуецца пры інстытуце с.-г. эканомікі, [illegible] (40 чалавек) пры наступных [illegible] ВНУ: Тымірязеўскай Акадэміі [illegible] чал.), ленінградзкім с.-г. інстытуце [illegible] чал.), Самарскім Інстытуце [illegible] чал.), Данскім Інстытуце (5 чал.) [illegible] Сібірскім Інстытуце (5 чал.). Трэ[illegible] група (17 чал.) арганізуецца пры [illegible] тутце с.-г. эканомікі і чацьвёрта [illegible] (16 чал.) пры Інстытуце землеўпарадкаваньня і перасяленьня.

Асьпіранты ў сэнсе матар'яльнай [illegible] пекі прыраўніваюцца да асьпірантаў па індустрыяльна-тэхнічных навуках. Яны будуць атрымліваць па [illegible] 70 рублёў у месяц. Залічацца асьпіранты будуць выключна сярод [illegible] ЎсеКП(б) па камандыроўках партарганізацый.

Пасьля 3-гадовай падрыхтоўкі навуковыя працаўнікі па калектыўнаму земляробству будуць накіраваны ў загад кіруючых цэнтраў калгаснай сыстэмы для непасрэднай працы ў гэтых цэнтрах і абласных калгасах, а таксама для працы ў якасьці выкладчыкаў с.-г. ВНУ па калектыўных дысцыплінах.

Камісія па прыёму асьпірантаў знаходзіцца ў Наркамасьветы РСФСР, куды належыць падаваць заявы. Прыём заяў пачынаецца зараз-жа і працягнецца да 1 сьнежня 1929 г.

Камандыроўкі выдаюцца партарганізацыямі згодна наступнай разьвёрсткі: Маскоўскі абласны камітэт УсеКП(б)—7, Ленінградзкі абласны камітэт УсеКП(б)—7, Паўночна-Каўкаскі краявы камітэт УсеКП(б)—7, Ніжня-волскі краявы камітэт УсеКП(б)—4, Сярэдня-волскі абком УсеКП(б)—4, абласны камітэт цэнтральна-чорназёмнай вобласьці—4, ЦК КП(б)У—7 **ЦК КП(б) Беларусі — 4**, Закрайком УсеКП(б)—5, Сібкрайком УсеКП(б)—4, Сярэдн. Азбюро ЦК УсеКП(б)—4 Далькрайком УсеКП(б)—2, Уральскі абком УсеКП(б)—4, Ніжагародзкі крайком УсеКП(б)—4, Казакстанскі абком УсеКП(б)—2, усесаюзны савет калгасаў (для разьвёрсткі па калгассыстэме) —35, саюз саюзаў—15, Наркамзем РСФСР—7, Наркамзем УССР—7, Нар. Гандлю СССР—5.

У 17-й партыі—выйгрыш за Алёхіным.

БЭРЛІН, 22-Х. 17-ая партыя шахматнага турніру на першынства міру скончылася перамогаю Алёхіна пасьля [illegible] хадоў. Становішча турніру: у Алёхіна 8 выйграных партый, у Багалюбава—4. Наступная партыя будзе разыгрывацца ў Гаазе 26-га кастрычніка.

У фашысцкай Польшчы.

Расьце недавер'е ўраду

ВАРШАВА. Афіцыйна паведамляецца, што сойм будзе склікан на бюджэтную сэсію 31-га кастрычніка. Орган эндэкаў (АБЦ) гэтак характарызуе становішча, якое ствараецца напярэдадні адчыненьня сойму. Бюджэтная сэсія будзе гарачаю. Левыя групоўкі схільны падтрымаць вотум недавер'я ўраду,

* * *

ВАРШАВА, 17-Х. Буржуазна-беларускі клюб сойму паслаў у Лігу Нацый вялікі мэмарандум аб эканамічным і палітычным становішчы беларусаў у Польшчы. Мэмарандум зьяўляецца суцэльным актам абвінавачаньня супроць ураду і яго палітыкі ў адносінах да нацыянальных меншасьцяў.

Рэпрэсіямі буржуазія хоча застанавіць забастоўкі гарнякоў

ВАРШАВА, 22-Х. Газэты паведамляюць аб арышце шэрагу асоб, западозраных у камуністычнай дзейнасьці у польскіх каменнавугольных басэйнах Арыштавана 4 рабочых у Дамброўскім каменнавугольным раёне, 3 у Катавіцах (Верхняя Сілезія). У абодвых выпадках арышты былі ўчынены паліцыяй у часе сходаў.

Рэпрэсіі супроць гарнякоў знаходзяцца ў непасрэднай сувязі з надыходзячай забастоўкай ва ўсіх 3-х каменнавугольных басэйнах Польшчы на грунце шэрагу эканамічных патрабаваньняў. Як ужо паведамлялася, гарнякі Верхняй Сілезіі адхілілі прапанову арбітражнай камісіі аб 4-працэнтным павялічэньні заработку, лічачы прыбаўку ў такім разьмеры нездавальняючай. Аднача сна шэраг эканамічных патрабаваньняў высунулі таксама Дамброўскія гарнякі і рабочыя кракаўскага каменнавугольнага басэйну.

8 буйных працэсаў у Заходняй Беларусі

ВАРШАВА, 19-Х. На працягу бліжэйшага месяцу ў Заходняй Беларусі мае адбыцца 8 буйных палітычных працэсаў. У Заходняй Беларусі няма амаль што ніводнага буйнага гораду, дзе ў блізкім часе не надыходзіла-б палітычнага буйнага працэсу.

Гарнякі наступаюць моцным фронтам.

Канфэрэнцыя гарнякоў выказалася за рашучыя формы барацьбы.

ПРАГА, 21-Х. Учора ў Бруху адбылася канфэрэнцыя гарнякоў паўночнай Чэхіі, скліканая стачачным камітэтам і чырвоным саюзам гарнякоў па пытаньні аб прадоўжаньні стачкі. Прысутнічала 347 дэлегатаў ад 41 капальні, якія прадстаўляюць 18 тысяч гарнякоў.

Канфэрэнцыя адобрыла ўсе мерапрыемствы стачачнага камітэту і выказалася за пашырэньне забастоўкі і рашучыя формы барацьбы. Канфэрэнцыя надала большую выразнасьць у патрабаваньні гарнякоў да ўласьнікаў капальняў.

Канфэрэнцыя патрабуе 25-цiпроцантнага павялічэньня заработку, 7-мігадзіннага дню працы, павялічэньня аплаты звыштэрміновай працы і павялічэньня тэрміну водпускаў.

Пасьля пасяджэньня канфэрэнцыі адбыўся вялікі мітынг. Атрад узброеных вінтоўкамі жандараў напаў на ўдзельнікаў мітынгу; 4 з удзельнікаў паранена, сярод іх—адна жанчына.

5 тысяч гарнякоў абвясьцілі забастоўку-пратэст.

ЛЁНДАН. 5 тысяч гарнякоў Паўднёвага Уэльсу абвясьцілі забастоўку, пратэстуючы супроць таго, што на капальнях працуе 30 чалавек, якія не ўваходзяць у саюз гарнякоў. Гэтыя 30 чал. прадаўжаюць працаваць пад аховаю паліцыі.

На фронце барацьбы за чыстату шэрагаў Ленінскай партыі.

Закончылася чыстка і праверка ячэйкі працасьветы. Выяўлена, што ячэйка працасьветы не займалася пытаньнем барацьбы з беларуск'м нацыянал-дэмакрать[ызмам]. Пачалася чыстка ячэйкі КП(б)Б Наркамзему. Рабочыя-будаўнікі, якія прысутнічаюць на чыстцы, патрабуюць ад ячэйкі адказу:—чаму апошняя не займа[лася] зямельнымі пытаньнямі наогул і калектывізацыяй у прыватнасьці. Рабочая брыгада прапануе ўзмацніць склад ячэйкі Наркамзему.

ЯЧЭЙКА КП(б)Б НАРКАМЗЕМУ НА ПРАВЕРЦЫ РАБОЧЫХ МАС.

Рабочыя-будаўнікі і сяляне з Дому Селяніна прымаюць актыўны ўдзел у праверцы і чыстцы ячэйкі.

Заўчора пачалася чыстка і праверка ячэйкі КП(б)Б Наркамзему. Праверачныя сходы адбываюцца ў Доме Селяніна, дзе прыцягваюцца да ўдзелу ў праверцы сяляне, якія заяжджаюць у Дом Селяніна. Апроч таго на ўвесь час чысткі да ячэйкі НКЗ прымацавана ячэйка Белдзяржбуду з рабочых ўсіх будаўнічых прадпрыемстваў аб'яднаных гэтай ячэйкай, як пабудова унівэрсытэцкага гарадка, пабудова заводу «Энэргія», клюбу харчавікоў і г. д.

Заля, у якой адбываецца пасяджэньне праверкому, перапоўнена служачымі НКЗ, Белсельтрэсту, рабочымі будаўнікамі і сялянамі.

Справаздачу аб рабоце ячэйкі робіць сэкратар апошняй т. Пятрушын. Ён новы работнік ячэйкі і ня скрываючы нічога застанаўляецца на ўсіх тых хібах, якія меліся як у рабоце ячэйкі, так і ў рабоце Наркамату ў цэлым. Гэтыя мякка кажучы «хібы» вельмі вялікія, яны прывялі да грубага парушэньня дырэктыў партыі, яны прывялі да права-апартуністычнай практыкі.

Ячэйка падзялілася на дзьве часткі —гаворыць т. Пятрушын—адна з іх п'янствавала, яна зьвязалася сямейна з кіруючай часткай Наркамату. Гэта была верхавіна ячэйкі. Гэта паралізавала ўсю работу ячэйкі і таму ячэйка не займалася зямельнай палітыкай, ячэйка лічыла, што гэта не яе справа. Зямельная палітыка праводзілася, як каму хацелася, дзякуючы гэтаму і разьвіўся правы ўхіл на практыцы. Хварэла ячэйка, хварэў і апарат— кажа дакладчык.

Пастановы XII зьезду КП(б)Б нават не прапрацоўваліся на ячэйцы. Пытаньне калектывізацыі не знайшло ніякага адбітку ў рабоце. Між тым ва ўсім НКЗ была ўзята лінія на „культурныя" фактычна кулацкія гаспадаркі. Лёзунг „абагашчайцеся" знайшоў добрае падтрыманьне з боку Прышчэпава і Лабаноўскага, а ячэйка нічога не зрабіла, каб гэта выправіць. Нават больш таго, у рабоце НКЗ было шмат злачынстваў. Напрыклад, былі выпадкі, што абшарніцкія гаспадаркі па чыейсьці „рэзалюцыі" атрымлівалі назву „чырвонаармейскіх" і спакойна існавалі.

Толькі з кастрычніка месяца 1928 году ячэйка сваю работу паставіла па новаму. Ячэйка, кажа дакладчык, дабілася некаторага пералому ў сваёй рабоце і дала штуршок да выкрыцьця дзейнасьці Лабаноўскага і Прышчэпава.

Далей дакладчык застанавіўся на складзе ячэйкі і на яе рабоце ў апошнія месяцы.

Пасьля дакладу было пададзена каля 200 запытаньняў. Апошнія рабіліся ў большасьці рабочымі-будаўнікамі і закранапі галоўным чынам асноўныя пункты работы ячэйкі.

Што сказала рабочая брыгада з унівэрсытэцкага гарадка.

ЯЧЭЙКА НЯ ЦІКАВІЛАСЯ ЛІНІЯЙ НАРКАМЗЕМУ Ў ЗЯМЕЛЬНАЙ ПАЛІТЫЦЫ.

Учора ўвечары з вялікай прамовай аб працы ячэйкі Наркамзему выступіў прадстаўнік рабочай брыгады з Унівэрсытэцкага Гарадка тав. Шыпіла.

На працягу ўсяго часу ні ячэйка, ні паасобныя члены яе за выключэньнем кіруючай часткі Наркамату, абсалютна ня цікавіліся лініяй НКЗ у зямельнай палітыцы і лініяй АКВК у зямельна-судовай. Больш таго, калі яшчэ ў 1927 г. перад сэкратаром ячэйкі т. **Рагозіным** было пастаўлена пытаньне аб няправільнай лініі **Лабаноўскага**, дык ані ён, ані хтонебудзь іншы не зьвярнулі на гэта ніякай увагі. Тое самае здарылася і пазьней у ліпені 1928 г., калі т. **Магон і Тамковіч** яшчэ раз ставілі пытаньне аб няправільнай лініі **Лабаноўскага**.

Адносіны паміж ячэйкай і партыйнай часткай калегіі НКЗ былі ўвесь час ненармальнымі; члены калегіі ня лічыліся з ячэйкай ды і яна ня імкнулася дабіцца ўплыву на працу калегіі. Быў выпадак, калі партыйцы, члены калегіі **Масюкоў, Філатаў, Вашчыла-Вірын, Шычко і Тамковіч** на пасяджэньні бюро ячэйкі 5-III-28 г. галасавалі за прызнаньне памылак НКЗ, а праз дзень на пасяджэньні партчасткі 7-III тыя-ж самыя таварышы галасавалі ўжо за тое, што бюро ячэйкі займаецца цкаваньнем кіраўнікоў НКЗ.

Наколькі далёка зайшло зьневажаньне ячэйкі, відаць хаця-б з таго, што **Лабаноўскі** на агульных сходах абзываў чуць ня дурнямі камуністаў, даказваючы, што палепшыць становішча сельскай гаспадаркі можна толькі капіталістычным шляхам. Адпору з боку ячэйкі **Лабаноўскі** не атрымаў.

Радавыя члены ячэйкі, на сваіх [illegible] гэтага часу [illegible]джае. А кулакі сьмяюцца [illegible]

...развіцьцю, не маглі даць належнага адпору кіруючым работнікам, калі яны праводзілі яўна апартуністычныя погляды. Такія работнікі, як **Лабаноўскі**, забівалі іх цытатамі з Каўцкага, Гельфэрдынга і інш., і ніхто з ячэйкі як сьлед ня мог ім адказаць.

На заметкі ў газэтах, якіх, да рэчы сказаць, было многа, ячэйка рэагавала зусім слаба; па заметцы ў „Савецкай Беларусі" аб пабудове льнозаводу бюро ячэйкі засядала аж тры разы і нарэшце вынесла яўна бюракратычную рэзалюцыю.

Як правіла самакрытыка была ня ў модзе ў ячэйцы; дзейнасьць калегіі НКЗ і кіруючых работнікаў не абгаварвалася, і даклады па пытаньнях зямельнай палітыкі, правядзеньня калектывізацыі і інш. не заслухоўваліся. Кіруючыя работнікі гаварылі, што гэта не датычыцца ячэйкі, і яна з гэтым згаджалася.

У адносінах да выконваньня партабавязкаў адказнымі працаўнікамі ячэйка была занадта далікатная; **Прышчэпаў** сыстэматычна не зьяўляўся ні на сходы, ні на бюро, і ячэйка ніякіх мер ня прымала. Не прыняла ячэйка ніякіх мер і адносна т. **Вашчылы-Вірына**, які тры разы не зьявіўся на даклад.

Склока ў ячэйцы была звычайным зьявішчам. Было некалькі выпадкаў агіднага п'янства (**Вялкін, Рэмізаў і Русецкі**), на якое ячэйка рэагавала вельмі слаба. Памянёныя асобы сыстэматычна п'янствавалі, учынялі дэбошы і арыштоўваліся міліцыяй, а ячэйка вынесла толькі—«на від» і выгавар. Больш таго—п'яніца і дэбашыр **Вялкін**, пасьля п'янства і арышту ў міліцыі, быў абраны ў бюро ячэйкі. Цікавей усяго, што праз пяць дзён ён быў выведзены з бюро, пры чым ячэйка аднадушна галасавала і за выбар і за вывад, хаця аб п'янстве і дэбошах **Вялкіна** было ўсім вядома.

Як правіла, ячэйка ўхілялася ад пастаноўкі прынцыповых пытаньняў, а па пытаньнях практычных і гаспадарчых выносіліся бюракратычныя рэзалюцыі, якія складаліся самымі дакладчыкамі (Белсельтрэст). Характэрна ў гэтых адносінах рэзалюцыя па дакладу эканомкамісіі; работа камісіі прызнана здавальняючай, а разам з тым прызнаецца, што ў галіне рацыяналізацыі ніякай работы не праводзілася.

Рацыяналізацыя апарату была праведзена бяз удзелу ячэйкі па пляну т. **Масюкова**, проці якога супярэчылі некаторыя члены калегіі НКЗ. Рацыяналізацыя не дала пажаданых вы[illegible] земплян фактычна[illegible] „Дняпроўская" [illegible] і „Дзьвіна" [illegible] По [illegible] [illegible]чныя курсы [illegible] не працуе.

Ак[illegible] думцы, за ўсе тыя ўхілы і скрыўленьне партлініі ў рабоце НКЗ адказным зьяўляецца не адзін **Прышчэпаў**; партчастка калегіі бязумоўна вінна ў гэтым ня менш **Прышчэпава**, асабліва калі прыняць пад увагу тое, што, як кажуць многія таварышы, **Прышчэпаў** мала працаваў у Наркамаце і фактычным наркомам зьяўляліся т. т. **Валодзька і Масюкоў**. Погляд-жа апошняга на справу перабудовы сельскай гаспадаркі выказан ім на зьезьдзе зямельных работнікаў у Гомелі (1927 г.), калі ён выказваўся за індывідуальныя сялянскія гаспадаркі.

У НАРКАМЗЕМЕ БЫЛА ВЕЛЬМІ СЛАБАЯ ПАРТЫЙНАЯ ПРАСЛОЙКА.

Вялікім недахопам у НКЗ зьяўляецца тое, што партпраслойка ў апараце вельмі слабая як з боку колькасьці, так і з боку палітычнага разьвіцьця.

У складзе ячэйкі ў розны час уваходзілі такія адказныя працаўнікі, якія ведалі, або прынамсі павінны былі в е д а ц ь, аб няправільнасьці правядзеньня як зямельнай, так і судова-зямельнай палітыкі, але ніякіх мер да выпраўленьня ня прымалі. Было некалькі выпадкаў, калі пастановы бюро ячэйкі адмяняліся Наркомам, і ячэйка з гэтым згаджалася.

Аб адносінах кіраўнікоў НКЗ да тэй палітыкі, якую праводзіў **Лабаноўскі**, сьведчыць наступная заява тав. Масюкова: ён сказаў, што **Лабаноўскі** юрыдычна праў, а фактычна ня праў. Замест таго, каб, як кіруючаму работніку, рашуча паставіць пытаньне аб зьмене такіх юрыдычных норм і такога законадаўства, якія разыходзяцца і супярэчаць фактычнаму стану рэчаў, т. **Масюкоў** пашоў па шляху апраўданьня **Лабаноўскага**, і звальваньня ўсяго на „юрыдычныя нормы". Гэта не партыйная, не бальшавіцкая пастаноўка пытаньня.

Характэрнай зьяўляецца і ацэнка т. **Масюковым** тых мерапрыемстваў, якія праводзіліся партыяй для аздараўленьня работы і палітычнай лініі НКЗ. Па яго думцы—гэта нічога больш[а]га ня дасьць, як толькі разбурэньне апарату.

Справа правядзеньня беларусізацыі пастаўлена досыць добра, але яшчэ ня зусім выжыты фармальныя да яе адносіны.

Значнай перашкодай у рабоце ячэйкі трэба лічыць раскіданасьць і разнастайнасьць абслугоўваемых ёй установаў (НКЗ, БСГ, [illegible], Саюз [illegible]нічых).

[illegible] 3 [illegible] значныя дасягненьні у рабоце грамадзкіх арганізацыяў (МОПР, Асаавіяхіму).

Выхаваўчая работа са спэцамі не праводзілася.

Чыстка выявіла шмат недахватаў.

(Ячэйка працасьветы, г. Менск).

На працягу больш чым трох тыдняў адбывалася чыстка і праверка ячэйкі КП(б)Б працасьветы. Ячэйка складаецца з 76 членаў і кандыдатаў партыі, якія працуюць у розных культасьветных установах г. Менску. Трэба адзначыць, што па партыйнаму стажу ячэйка зусім маладая, прычым мае параўнальна значную колькасьць кандыдатаў. Другая характэрная рыса ячэйкі—гэта надзвычайна вялікі процант таварышоў, якія былі раней у іншых дробна-буржуазных партыях.

Ячэйка КП(б)Б працасьветы ў асноўным здаровая і вяла значную працу сярод беспартыйных асьветнікаў. Асабліва вялікія дасягненьні ячэйка мае ў разгортваньні грамадзкай працы асьветнікаў у Чырвонай арміі і на заводах і фабрыках. Ячэйкаю значная ўвага ададзена была пытаньням пастаноўкі інтэрнацыянальнага і антырэлігійнага выхаваньня ў школах. Аднак, у працэсе ходу чысткі выявілася вельмі шмат недахватаў і хваравітых зьявішч, над ізжыцьцём якіх трэба будзе шмат працаваць.

Вельмі слаба ў ячэйцы разгорнута была самакрытыка, вось чаму ў пачатку працы камісіі цяжка было выявіць твар таго ці іншага партыйца. Досыць прывесьці такія прыклады, як нежаданьне камсамольцаў вытворчых майстэрняў даць характарыстыку былому заг. майстэрнямі, які быў груб з дзяцьмі, зрабіў растрату, ня ўмеў наладзіць працу, а таксама падача ананімных запісак у камісію ў час чысткі другіх таварышоў у такім сэнсе, што я выступіў-бы, але баюся, каб сказаць, што ў ячэйцы з самакрытыкаю справа вельмі дрэнна абстаіць. Разам з гэтым выявіўся надзвычайна няпрыгожы факт—гэта зговар, што супроць аднаго партыйца трэба выступаць, а супроць другога не.

Трэба адзначыць, што камісіі па праверцы і чыстцы ячэйкі прышлося шмат часу аддаць для разбору дробных склочных пытаньняў, якія мелі месца ў бібліятэках. Наяўнасьць склок палажыла адбітак і на спрэчкі. Калі правяраўся той ці іншы партыец шмат было выпадкаў, што ў спрэчках аддавалася значная ўвага дробязям, а прынцыповыя пытаньні, па якім можна адразу зрабіць вывад наколькі той ці іншы партыец карысны для партыі, затушоўваліся. Вось чаму праца камісіі была вельмі цяжкай і складанай.

Праверка і чыстка ячэйкі паказала, што значная колькасьць партыйцаў палітычна амаль зусім няпіс[ьменна], між тым агульна-асьветны [узровень] ячэйкі досыць высокі. Сапра[ўдна] партыйцаў ня можа арыен[тавацца ў] сучасных палітычных пытан[ьнях], ведае гісторыі партыі, ня [ведае] станоў партыі па важнейшы[х пытань]ням нашага сацыялістычнага [будаўніц]тва. Такія партыйцы проста[...]ныя партыйцы і пры склад[ан...] ставінах клясавай барацьбы [...] сацыялістычнага будаўніцтва [...] змогуць прынесьці вялікай [...] для партыі.

Як адмоўныя моманты п[...] чыстка выявіла яшчэ насту[пныя:] яўнасьці растрат і безгаспа[...] двох партыйцаў, якія праца[валі ў ...]цячых установах, выяўлены [...] бюракратызму пры звальнені[...] настаўніцы, выяўлены скажэ[ньні кля]савай лініі пры прыёме ў [...] пры абкладаньні вучняў плата[й за на]вучаньне, камісія канстатавала [...]ні паасобных партыйцаў па [...] повым палітычным пытанья[м ...] сія адзначыла слабую працу п[...]кі па кіраўніцтву ячэйкамі [...] таксама моманты недысцыпліна[...] і пасыўнасьці сярод паасобн[ых пар]тыйцаў.

РАБОЧЫ БЫЎ ТОЛЬКІ КАНДЫДАТАМ У БЮРО ЯЧЭЙКІ.

(ВЫНІКІ ЧЫСТКІ Ў ЯЧЭЙЦЫ МЭТАЛЁЎЦАЎ, У МЕНСКУ).

Скончылася чыстка ячэйкі мэталёўцаў. У выніку чысткі высьветлілася, што ячэйка за ўвесь час свайго існаваньня працавала бясплянава. З усіх сяброў бюро толькі адзін кандыдат быў рабочым ад варштату, астатнія [illegible]

[illegible] член партыі з 1920 г. былы сэкратар ячэйкі. „Ён партпрацу павесіў на вяровачку пад столь, каб ніхто яе не дастаў"—так ахарактарызаваў Гольдбэрга рабочы-манцёр т. Казлоў. Гольдбэрг прышываў усім ухілы і ўтварыў [illegible]

[illegible] падкулацкай сям'і. Скрыў ад [таго], што бацька плаціць 96 руб. Вёў склоку ў ДЭТ, калі быў т[авар]ышнёй мясцкому, ухіляўся [ад] кіраўніцтва і нагрузак. Яго [...] былі: „Я абаронца ўсіх пак[...] [illegible]

[illegible]

Другі—Крываносаў.

[illegible]

Антось Небаб[illegible]

ТЭАРЭТЫЧНАЯ ВУЧОБА ПАРТЫЙНАГА І КАМСАМОЛЬСКАГА АКТЫВУ— ВАЖНАЯ ПАЛІТЫЧНАЯ СПРАВА

ПАСТАНОВА БЮРО ЦК КП(б)Б

аб тэарэтычнай вучобе партыйнага і камсамольскага акт[ыву]

[illegible]

...і ўскрыць правы на практыцы яўнага захаванага апартунізму; хутка ўзрастаючая палітычная актыўнасьць мас, якая прад'яўляе павышаныя патрабаваньні да партыйнага кіраўніцтва,—усё гэта ў дастатковай меры тлумачыць тую вострасьць, з якою ў сучасны момант ставіцца пытаньне аб падвышэньні тэарэтычнай кваліфікацый актыву.

Асабліва рэзка гэтая задача высоўваецца ў умовах БССР, дзе мелі месца факты сур'ёзнага права-апартуністычнага скажэньня клясавай лініі партыі; дзе, як гэта было канстатавана на верасьнёўскім пленуме ЦК КП(б)Б, праверка выявіла, што „вядомая частка кіруючых кадраў недастаткова па-бальшавіцку загартавана і ідэалёгічна аформлена, ня здольна ў умовах шалёнага супраціўленьня клясавага ворага нацыянальнай палітыцы, якая праводзіцца партыяй, вытрымаць націск і захаваць чыстату пралетарскай ленінскай лініі ў нацыянальным пытаньні, не выявіла дастатковай бальшавіцкай цьвёрдасьці ў барацьбе з шавіністычнымі і нацыянал-дэмакратычнымі элемэнтамі ў партыі і па-за ёю. Акрамя таго, праверка выявіла, што частка кіруючых кадраў ня мае дастаткова марксыцка-ленінскай падрыхтоўкі і не ўмее, як сьлед, правільна разьбірацца ва ўсіх пытаньнях партыйнай палітыкі і правільна арыентаваць масы". (Гл. рэзалюцыю пленуму „Аб папярэдніх выніках чысткі").

Вельмі значную ролю ў стварэньні такога становішча адыграла яўна-недастатковая марксыцка-ленінская загартаванасьць часткі мясцовых кадраў і марудны тэмп падрыхтоўкі, вылучэньня новых сіл у гэтыя кадры.

Зьвязаная са ўсім гэтым дырэктыва [плен]уму ЦК КП(б)Б аб верасьнёўскага пле[нуму] „неаслабным кур[се] на павялічэньне і якаснае палепшаньне кіраўнічых кадраў" ставіць задачу больш ва ўвесь рост [...] сур'ёзнага ўзбр[оя]ньня марксыцка-ленінскай тэорыяй [...] больш шырокіх кадраў партактыву. [...] тым існуючае становішча з вучо[бай] актыву ў БССР ні ў якім выпадку ня можа быць прызнана здавальняюч[ым]. (Адсутнасьць патрэбнай плянавасьці [ў] рабоце, недастатковы колькасны ахоп, што асабліва важна, нізкі якасны ўз[ро]вень выні[каў] работы і г.д.).

Таму б[юр]о ЦК КП(б) лічыць патрэбным утв[...] [...]ыць вакол пытаньняў тэарэтычнай [ву]чобы партактыву адпаведную партыйн[ую] грамадзкую думку, прыкаваць да гэт[ай] справы ўвагу ўсёй партаргані[зацыі] [illegible]

[illegible] ваць вучэбныя пляны і праграмы [навучань]ньня, улічыўшы ў адпаведнасьці [з патра]бу максымальнай гібкасьці іх [...] здавальненьня запытаньняў і патр[эб асоб]ных груп актыву; 3) падабраць [для] завочна-курсавога навучаньня акт[ыву да]статкова кваліфікаваны і ленінска[...]маны склад выкладчыкаў і 4) пр[апраца]ваць пытаньне аб кароткатэрміновых [...]лікавых курсах-канфэрэнцыях для [завоч]нікаў з разьлікам прапусьціць пра[з] курсы-канфэрэнцыі ўсіх завочніка[ў, якія] сапраўды займаюцца, і ў першу[ю чаргу] катэгорыі актыву, якія асабліва [па]буюць падвышэньня сваёй тэарэ[тычнай] кваліфікацыі.

Абавязаць Менскі і Гомельскі А[ПА] мы прадаставіць памяшканьне для [...]нёных курсаў.

III. Даручыць Аргаддзелу і АП[АД ЦК] КП(б)Б намеціць кадры акруговага [і рэс]публіканскага актыву, якія павінн[ы быць] ахоплены вучобай па лініі ІЧП, [...] Марксызму, ДІЖ, АКВ і г. д.

ІУ. Прызнаць мэтазгодным ахоп [...] акруговага і рэспубліканскага акты[ву] завочнай вучобай пры „Інстытуце [па] вучэньню гісторыі КП(б)Б і рэвал[юцый]нага руху ў Беларусі", даручыўшы [гэта]му Інстытуту разам з АПАД ЦК [...] віць правілы прыёму і прапрацава[ць пы]таньне аб формах і зьмесьце вучо[бы].

У. Лічыць неабходным арганізац[ыю на] мясцох пры АПА габінэтах паст[аянных] кансультацый для завочнікаў па ўс[іх сту]пенях завочна-курсавога навучань[ня, пры]чым: а) кансультацыі цэнтральнага [...]ву, які займаецца па лініі ІЧП і [...] павінны быць ускладзена на Інсты[тут па] вывучэньню гісторыі КП(б)Б і р[эвалю]цыйнага руху ў Беларусі, Менскі [...] габінэт і Камвуз імя Леніна; б) за[...]му Комвузу і Гомельскай СПШ [...]каваць выезды сваіх працаўнікоў н[а мяс]цы для інструктаваньня і пастано[ўкі] завочнай тэарэтычнай вучобы актыву [і пра]вядзеньня кансультацый з завоч[нікамі,] якія займаюцца.

УІ. Даручыць АПАД ЦК разам [з ...] вузам і ГСПШ скласьці рэкамэнда[цыйны] сьпіс літаратуры груп актыву, [...] адпаведных праграм і ўжыць кр[окі да] забясьпечаньня АПА габінэтаў, бі[бліятэк] і чытальняў гэтай літаратурай у р[аё]нах, здольных здаволіць попыт завоч[нікаў].

УІІ. Даручыць АПАД ЦК супо[льна з] ВСНГ і культаддзелам ЦСПСБ пра[праца]ваць пытаньне аб формах і зьмесьце [вучо]бы, зьвязанай з павышэньнем дз[...] [illegible]

[illegible]

НА НАРАДЗЕ СЭКРАТАРОЎ САЎГАСКІХ І КАЛГАСКІХ ЯЧЭЕК.

Ужыць рашучыя захады, каб у калгасы не пралазілі кулакі.

Узьнімем працдысцыпліну, вытворчасьць і якасьць працы ў саўгасах і калгасах.

За лепшую масавую працу, за сацыялістычнае спаборніцтва ўнутры саўгасаў.

Больш аграмаджваць сродкі вытворчасьці.

(З ДАКЛАДУ НАРОДНАГА КАМІСАРА ЗЕМЛЯРОБСТВА ТАВ. РАЧЫЦКАГА АБ КАЛГАСНЫМ БУДАЎНІЦТВЕ).

[illegible]

...ня ад выпадкаў стыхіі жыцьцёвых пад[з]ей—гэта сацыялістычная форма гаспадаркі, яе першая ступень—калгас.

Разам з колькасным ростам калгасаў значна павялічыўся і якасны іх бок; зараз адбываецца г. зв. узбуйненьне калгасаў. Ад карлікавага да буйнага калгасу—гэткі павінен быць сёньняшні лёзунг у практычнай працы калгаснага будаўніцтва. Ужо зараз мы маем калектывізаваныя цэлыя вёскі, сельсаветы і нават раёны.

Дробныя калгасы зьвязваюцца ў г. званыя кусты калгасаў, якія паступова павінны зьлівацца ў адну буйную калгасную гаспадарку, убіраючы ў сябе яшчэ ня ўцягнутыя бядняцка-серадняцкія гаспадаркі.

Абмаляваўшы сучаснае становішча калгаснага руху, т. Рачыцкі спыняецца на шэрагу балючых зьявішчаў у практычнай працы калгаснага будаўніцтва.

— Нельга абысьці таго,—кажа тав. Рачыцкі,—што ў многіх мясцох было яўнае скрыўленьне клясавай лініі пры арганізацыі калгасаў.

Адным з слабых месц калгаснага будаўніцтва на даным этапе зьяўляецца адсутнасьць кадраў. Недастатковасьць колькаснага і якаснага складу кадраў, якія працуюць непасрэдна ў калгасах і саўгасах, цяжка адбіваецца на практыцы. Нам патрэбны сотні, тысячы арганізатараў і тэхпэрсаналу. А мы іх маем дзесяткі. Мы павінны іх знайсьці зараз-жа. Частку гэтых [illegible]

[illegible] зьвярталі ўвагу на ўцягненьне ў калгас пры яго арганізацыі ўсіх сродкаў сялянскай вытворчасьці. Тая калгасная статутная сыстэма, якая зараз існуе з яе паявой устаноўкай, патрабуе перагляду. Пры ўступленьні ў калгас патрэбен пай у 300-500 руб. А сродкі вытворчасьці серадняцкай гаспадаркі каштуюць больш 500 руб. Адсюль, замест аграмаджаньня—некаторая частка сродкаў вытворчасьці, як жывёла, распрадаецца.

Больш таго, у сувязі з буйным ростам калгаснага будаўніцтва мы маем выпадкі зьмяншэньня попыту на сельска-гаспадарчыя машыны (малатарні, сячкарні і інш.) з боку вёскі. Гэта значыць, калі той ці іншы бядняк або серадняк рашыў ня сёньня дык заўтра ўступіць у калгас, то яму як быццам не патрэбна нішто.

„Толькі-б на пай было, а апошняе ў калгасе набудзе". Такое зьявішча існуе ўсюды, аб гэтым-жа мы зараз павінны сыгналізаваць. Нам патрэбна ўцягваць усе сродкі вытворчасьці ў калгас, абагуліць іх у адно моцнае ядро, мэханізаваць для большай вытворчасьці працы і прадукцыйнасьці сельскай гаспадаркі.

Палітыкай сабесзаўшчыны—мо' дзяржава дасьць крэдыту, вышле машыны —далёка не заедзем, калі ня будзем самі будаваць, Мы—самі дзяржава, мы—самі кавалі сваіх сродкаў, а таму павінны іх скарыстоўваць адпаведна гаспадарчай мэтазгоднасьці.

Спрэчкі па дакладах т. т. Гантмана і Рачыцкага.

Разгарнуць спаборніцтва ўнутры калгасаў і саўгасаў.

[illegible]

...сацыялістычнаму спаборніцтву і як форма ўцягненьня мас—у праверку гэтага дагавору былі ўцягнуты ўсе рабочыя масы, а ня толькі кіраўнікі, ня толькі сэкратары, ня толькі старшыня рабочкому.

Трэба зьвярнуць увагу на пытаньне сацыялістычнага спаборніцтва ўнутры саміх саўгасаў і калгасаў. Мы маем зараз такое становішча, што сацыялістычнае спаборніцтва ідзе толькі паміж паасобнымі калгасамі і саўгасамі, а ўнутры саўгасаў і калгасаў да гэтага часу па ўсёй Беларусі мы маем толькі адну ўдарную брыгаду.

Вытворчыя камісіі і вытворчыя нарады для рабочых будуць мець які-небудзь сэнс толькі ў тым выпадку, калі яны будуць бачыць, што прапановы, якія прыняты вытворчай нарадай або вытворчай камісіяй, выконваюцца.

У нас у калгасах і саўгасах трэба завесьці такое правіла, каб на кожнай наступнай вытворчай нарадзе загадзя рабіць інфармацыю, як выканана пастанова мінулай вытворчай нарады, або як яна выконваецца.

Арганізаваць больш школ-перасовак.

Тав. **Грыневіч.** Работа ячэек на мясцох адбываецца пры шпаркім росьце калектывізацыі на вёсцы. Мы ведаем, што растуць зараз буйныя калгасы. У сваю-ж чаргу пачынае весьці антысавецкую работу і кулак. Ён вядзе работу і ў той вёсцы, якая яшчэ не калектывізавана, таксама вядзе яе, калі пралезе ў калгас. Нашы ячэйкі на мясцох часам не дагледзяць, і кулак пралезе.

Тыя кулакі, што пралезьлі ў калгасы, імкнуцца сарваць нашы хлебазагатоўкі і агітуюць за тое, каб калгас свае лішкі прадаў на вольным рынку. Тут, бязумоўна, адразу можна бачыць кулацкую ра[illegible]

Узмацніць пакараньне за шкодніцтва.

Тав. **Каленік.** У нас сёлета арганізаваўся новы калгас. Пры арганізацыі яго кулакі спрабавалі падкупіць беднякоў, каб ня ішлі ў калгас, страшылі іх, але ім не ўдалося адбіць беднякоў ад калектыву. Як толькі калектыў арганізаваўся, кулакі пачалі шкодзіць. Мы падаём заяву начальніку міліцыі. Нашы сьледчыя органы даручаюць гэту справу весьці міліцыянэру, які раней у нашым раёне да рэвалюцыі быў паліцэйскім. Прыяжджае ён у вёску, выклікае падазроных, якія разбурылі нашы межы. Ён у двух радкох напісаў. І на гэтым справа спыняецца. Сьледчыя органы павінны выехаць у вёску і даць адчуць кулакам дыктатуру пралетарыяту.

Больш увагі нацыянальным калгасам.

Тав. **Сорын.** Першым кіраўніком нашым зьяўляецца Калгассаюз, але ён з сваім інструктарскім апаратам ня мае магчымасьці абслугоўваць калгасы. Тут ставіцца пытаньне аб абслугоўваньні раённымі ўстановамі, асабліва аграномамі.

Мы маем такія факты, што ў той час, як нашы навучальныя ўстановы прыстасоўваюць свае школы да калектыўнага жыцьця, да нас прыяжджалі студэнты 3-га курсу Горацкай Сельска-Гаспадарчай Акадэміі і замест таго, каб вучыць як арганізоўваць гаспадарку, мы наглядаем факты, што яны шкодзілі арганізацыі таго ці іншага калгасу.

Да нас быў накіраван студэнт для арганізацыі арцелі і каб выкурыць адтуль кулакоў, ён прыяжджае на месца і пачынае шкодзіць.

Мяркуецца арганізаваць курсы для падрыхтоўкі кіраўнікоў калгасу. Трэба [illegible]

Ачысьціць калгасы ад кулакоў.

[illegible]

...мылкам.

Калі хто прыняў кулака ў камуну, дык трэба гэтыя памылкі выправіць, трэба выключыць кулакоў з камуны. У зьвязку з прыёмам кулака ў калгас бедната адыходзіць і ня хоча ўступіць у калгас. Трэба ў самым хуткім часе праводзіць курсы па падрыхтоўцы старшынь калгасу і камун, каб яны маглі лепей весьці справу.

Адносна калектывізацыі і пашырэньня калгасаў. Тут ёсьць такія непаразуменьні, калі сяляне самі падаюць заявы, нават калектыўныя заявы аб уступленьні ў камуну, але РК і райвыканкомы гэтыя заявы марынуюць.

Аб кінаперасоўках. Ёсьць выпадкі ў нашым раёне, што вёска абслугоўваецца, а ў калектыў кіно не пападае. За цэлы год у нашай камуне ніводнага разу ня было кіно.

Тав. **Сьцепанцоў.** З а р а з м ы р а з г о р т в а е м к а л г а с н а е будаўніцтва. Калі мы падыходзім да кулацкага хутару, дык мы яго павінны скасаваць, каб ён у нас не стаяў на дарозе. Але вось мне давялося назіраць такі факт, калі агранам і загадчык Земаддзелу зусім інакш разважалі.

Адносна росту калгасаў і засьмечанасьці іх. Кулак, які ўвайшоў у калгас, разбурвае гэты калгас. Напрыклад, мы з'арганізавалі калгас, у які прынялі 3-х кулакоў, і калі мы паставілі пытаньне аб зьліяньні двух калгасаў у адзін, дык кулак пашоў у бок і гаворыць, што лепш працаваць і жыць, калі будзе маленькі калгас. Ён быў супроць таго, каб аб'яднаць дзьве камуны ў адну. Такім чынам мы наглядаем, што кулак імкнецца п[ра]пасьці ў калгас і потым ён спрыяе раз[бурэ]ньню гэтага калгасу.

Аграмінімум павінен быць выкона[ны] ў першую чаргу нашымі калгасамі, [але] ён ня выконваецца імі. На гэта пры[йдзец]ца зьвярнуць у далейшым увагу [illegible]

Узмацнім тэмп хлебазагатовак.

Калгасы павінны здаць усе лішкі хлеба дзяржаве.—У Гомельшчыне хлебазагатоўкі праходзяць слаба. — Бабруйшчына, Меншчына і Мазыршчына адстаюць

Калгасы ня выконваюць заданьняў па хлебазагатоўках.

5 кастрычніка калгасы выканалі толькі 33 процанты верасьнёўскага заданьня.

...а рашуча сыгналізаваць, што загатоўкі на нашых калгасах раз...юцца надзвычайна марудна. Да ...трычніка калгасы выканалі па загатоўках толькі 33 проц. ве...ўскага заданьня. Тэмп хлебаза... у працягу першай палавы ка...ніка таксама зусім спыніўся: напрыклад, па Менскай акрузе ... дзён па калгасах загатоўлена 14 ... па Віцебскай за гэты тэрмін ...ўлена толькі 3,5 тон. Ёсьць па...я калгасы, якія да праступнасьці ...удзяць са здачай хлеба. Калгас ...чэнец», Сьмілавіцкага раёну, ...ай акругі, замест 40 цэнтн. здаў 14 цэнтн., калгас „Праца" та...раёну павінен быў здаць 51, а фактычна здаў толькі 6,1. Прычым здаў ня жытам, а за...ным зусом. Ставіцца пытаньне ... прыцягненьні кіраўніка калгасу ...а" да адказнасьці. Па Лагойскаму раёну калгасы „Новы Шлях", ...ы Луг" і інш. нават не пры...і да здачы хлеба.

...іж тым калгасы павінны здаць лішкі не пазьней сьвята Кастрычнікавай рэвалюцыі, г. зн. 7 ліста... Часу засталося вельмі мала, а плян выкананы менш, як напалову. Такое паслабленьне хлебазагатовак па лініі калгасаў тлумачыцца тым, што адпаведныя арганізацыі мала зварачваюць увагі на гэты вучастак работы. Вінаваты таксама ў гэтай справе с.-г. крэдытныя т-вы, якія ня ведаюць, што робіцца ў калгасах у справе здачы хлеба, не вядзецца ніякі вучот, не разьмеркавана, колькі кожны павінен унесьці тэй ці інш. культуры.

Апрача калгасаў, ёсьць такія аб'яднаньні, як мэліярацыйныя, машынныя ды інш. т-вы. Што зрабілі гэтыя арганізацыі ў справе здачы хлеба? На гэта пытаньне ніхто ня зможа адказаць, бо, відаць, пра гэтыя т-вы забыліся. Невядома таксама, колькі калгасы здаюць па кантрактацыі асобна жыта і ярыны.

У справе хлебазагатовак па лініі калгасаў трэба зрабіць рашучы пералом. Хлебазагатоўкі трэба выканаць у вызначаны тэрмін. Гэтаму спрыяе сухое надвор'е як для малацьбы, так і для перавозак.

Дык у чым-жа справа? А справа ў тым, што паслаблен фронт хлебазагатовак па аграмаджанаму сэктару. Гэты недахоп трэба тэрмінова выправіць.

Выявім усе лішкі хлеба ў кулацкіх гаспадарках.

...дна вестак Наркамгандлю, за ...ю дэкаду кастрычніка па БССР ...ўлена 5236 тон хлеба, а за 15 ... 12459 тон, або 49,8 проц. ме...га пляну. Асабліва адстае ў ... хлебазагатовак Бабруйшчына, ... выканала за 15 дзён толькі 30 ... свайго месячнага пляну. Неда... ад Бабруйшчыны адышлі Мен... і Мазырская акругі. Побач з гэ... ёсьць такія акругі, якія за поў... а выканалі свой месячны плян ...8,8 проц. (Полаччына) і Віцеб...а — на 88,4 проц.

...вынэй прыведзеных лічбаў ві... што тэмп загатовак за апошнія ...сыць значна ўзмацніўся, але ... сказаць, што гэтыя лічбы ўсё-ж ...біваюць сапраўднага становішча ...собных акругах. Справа ў тым, ... пры новым мэтадзе хлебазагато... правільнай ацэнкай загатоўчай ... ня можа служыць ступень вы...ньня тэарэтычных плянаў Нар...ндлю ў колькасных адносінах. ... сэнс у тым, як якасна выкон... хлебазагатоўчая праца, гэта ...ць, наколькі поўна і правільна выяўлены сапраўдныя лішкі хлеба ў кулацкіх і заможных гаспадарках, і як ідзе паступленьне гэтых лішкаў.

Недастатковае выкананьне плянаў у адных і перавыкананьне ў іншых акругах сьведчыць аб тым, што выкананьня тэарэтычных плянаў Наркамгандлю яшчэ нічога ня кажа аб якасьці праведзенай працы. З газэт, а таксама з інфармацыі месц відаць, што праца па канчатковаму і поўнаму выяўленьню ўсіх хлебных лішкаў у кулацкіх і заможных гаспадарках яшчэ ня скончана. Там-жа, дзе гэта праца скончана, тэмп паступленьня хлеба слабы.

Мясцовым працаўнікам трэба моцна падцягнуцца: трэба ў самым тэрміновым парадку скончыць працу па выяўленьню лішкаў, бо толькі самае поўнае выяўленьне ўсіх лішкаў у кулацкіх і заможных гаспадарках трэба лічыць сваім пляновым заданьнем. Толькі па гэтых даных трэба будзе судзіць аб пасьпяховым або непасьпяховым ходзе кампаніі па загатоўцы хлеба.

Прыняты меры да ажыўленьня хлебазагатовак.

(Гомельская акруга).

...нтралёры „Саюзхлеба" і апарат ...аскааперацыі вельмі слаба вы...юць свае абавязкі. Часткова гэта ...чыцца тым, што з боку „Саюз...” няма належнага кіраўніцтва, і ...ралёры кіруюцца сваім уласным ...дам.

... паасобных раёнах на ход хлеба...товак уплывае адсутнасьць прам...раў. Выяўлены выпадкі, што ў ...торых спажывецкіх таварыствах ...ыло сярнічак. Белкаапсаюз неда...кова поўна выконвае пляны заво... прамтавараў. Вясковая грамадз... яшчэ слаба ўдзельнічае ў хле...тоўчай кампаніі. Вясковы актыў ... ня здаў сваіх хлебных лішкаў і ... самым не стварыў неабходных ...ролў сярод сялянства.

...рафсаюзныя арганізацыі зусім ня ...маюць удзелу ў хлебазагатоўках. ...з савгандальслужачых ухваліў па...ову аб утварэньні брыгады для да...огі нізавым ячэйкам, але гэта па...ова пакуль што застаецца на па...ы.

...этымі недахопамі карыстаецца ку..., які да апошняга часу яшчэ ўхі...ца ад выкананьня сваіх заданьняў ...здачы хлебных лішкаў. У некато... насельлішчах ёсьць групы кулацкіх ...падарак, якія змаўляюцца, каб не ...ць каапэрацыі хлеба. На гарадзкіх ...ках арудуе прыватнік-спэкулянт, ... скупляе ўвесь хлеб на рынку. ...юзхлеб", які абавязан рабіць зага...кі на рынках, да гэтага часу не ...нізаваў апарату для вядзеньня ...базагатовак, і прыватнік зьяўляец... манапалістам на рынку.

...аб зьнішчыць гэтыя недахопы, ... выканком запрапанаваў райсаюзу ...ыць тэрміновыя меры да актывіза... працы ўсіх спажывецкіх тавары...аў і камандыраваць у раёны акру... спэцыяльных працаўнікоў для пра...кі ўсёй нізавой сеткі. Адначасова ... даручана забясьпечыць хлебазага...кі неабходнай колькасьці тары, на...кнымі складачнымі памяшканьнямі ... ўсіх раённых цэнтрах акругі, асаб...а ў Хойніках, Брагіне, Рэчыцы, Ка...рыне.

...Палессельсаюзу запрапанавана за...з-жа выслаць працаўнікоў у раёны ...ругі для ўзмацненьня тэмпу зыс...ньня закантрактаванага хлеба з тым, ...б заданьні былі поўнасьцю выкана...; кантрактантаў, якія сьвядома ўхі...юцца ад выкананьня дагавораў па ...трактацыі, запрапанавана прыцяг...ць да судовай адказнасьці.

...Саюзхлебу запрапанавана палеп...ыць склад кантралёраў, узмацніць іх ...структаваньне і прыцягваць да ад...знасьці ўсіх млынароў, якія ўхіляюцца ад здачы памольнага збору. Адначасова акрвыканком усклаў на Саюз...еб арганізацыю загатовак на рынках ... Гомелі.

Райвыканкомам даручана ў тэрміновым парадку закончыць давядзеньне пляну хлебазагатовак да ўсіх насельных пунктаў шляхам абгаварэньня іх на сялянскіх сходах, устанавіць сталы кантроль за паступленьнем памольнага збору і дабівацца актыўнага ўдзелу ў кантролі за млынамі кантрольных камісій пры сельсаветах і ўсіх вясковых грамадзкіх арганізацый.

Акргандлю запрапанавана ўжыць заходы да забясьпечаньня вёскі прамтаварамі для хлебазагатовак і разьмеркаваць іх па асобных раёнах у адпаведнасьці з заданьнямі па загатоўках.

Прызнаючы сацспаборніцтва адным з асноўных мэтадаў хутчэйшага разгортваньня хлебазагатовак, акрвыканком абавязаў райвыканкомы разгарнуць спаборніцтва па выкананьню загатоўчых плянаў паміж паасобнымі раёнамі, сельсаветамі, насельнымі пунктамі і сялянскімі гаспадаркамі.

Спроць [illegible] выканаўцаў кантрольных лічбаў па хлебазагатоўках трэбаўжыць рэпрэсыўныя меры ўзьдзейнічаньня, пускаючы ў ход адпаведныя законы.

В.

Пералом на хлебазагатоўчым фронце.

Водлуг вестак з Белкаапсаюзу, у апошнія часы на хлебазагатоўчым фронце справа значна палепшылася. За верасень месяц плян заданьня выкананы на 146 проц. За першую дэкаду кастрычніка плян хлебазагатовак выкананы на 56,5 проц. кастрычнікаўскага пляну. Але адначасова з гэтым заўважваецца паслабленьне тэмпу загатовак у самай хлебнай беларускай акрузе, Бабруйскай, дзе ёсьць такі багаты асяродак, як Слуцкі. Да 10 кастрычніка гэта акруга выканала толькі 27 проц. гадавога заданьня, у той час, як Віцебская акруга выканала 134 проц., Менская—60, Полацкая—58,4, Магілеўская—45, Аршанская—41. З другога боку, трэба канстатаваць, што пляны загатовак па акругах нерэальныя, значна паменшаныя. Віцебская акруга ўжо выканала 134 проц. гадавога заданьня не таму, што там лепшы ўраджай, ці лепш працуе загатоўчы апарат, а таму, што для гэтай акругі вызначылі загатовіць значна менш, чым гэта яна можа выкапаць. Тое самае можна сказаць і аб шэрагу інш. акруг. Трэба хоць зараз перагледзець загатоўчыя пляны ў бок іх павялічэньня.

Другім недахопам у бягучай хлебакампаніі зьяўляецца недабор жыта і пшаніцы, культуры якіх займаюць толькі 55-60 проц.—замест патрэбных 70-75 проц. На гэту справу трэба зьвярнуць пільную ўвагу.

Некалькі слоў аб тары і складах. Ёсьць такія арганізацыі, якія не паклапаціліся ні аб тары, ні аб складах. Дняпрасаюз (Ворша) паведамляе, што Белхарчтрэст затрымлівае 10000 мяшкоў. Гэты-ж самы трэст ня мог своечасова падрыхтаваць сабе склад у Магілеве, які толькі зараз будуецца і будзе скончаны праз некалькі тыдняў. Гэта ўжо не галавацяпства, а поўная нядбайнасьць.

Ненармальнасьці, якія павінны быць зьліквідаваны.

Перада мной чатыры акты, якія яскрава характарызуюць ненармальнасьці на загатоўчым рынку. Трэба адзначыць, што сёлета загатоўка грыбоў праходзіць вельмі напружана—ураджай слабы, а калі да гэтага дадаць, што загатоўчыя арганізацыі вядуць паміж сабой канкурэнцыю, дык выкананьне загатоўча-экспартнага пляну па загатоўцы грыбоў можа быць лёгка сарвана.

Вось на кірмашы ў Скародным, Мазырскага раёну, Скародніскае спажывецкае таварыства пераплачвае за грыбы. Цікава падкрэсьліць, што пераплату зрабіў былы буйны спэкулянт Фішман, які знашоў цёплае месца ў гэтым спажывецкім таварыстве. Мала таго, калі на гэта зьвярнулі ўвагу Фішмана, дык ён, каб замяць гэту справу, узьняў на кірмашы паніку, што нібыта ў яго хацелі адабраць грыбы. Там-жа на кірмашы было выкрыта, што загатоўца Скародніскага с.-с. крэдытнага таварыства Лоршан Моўша прапанаваў сялянам высокія цэны за грыбы.

А калі на гэта зьвярнулі ўвагу, ён спакойна адказаў:

— Калі грыбы не пападуць нам, дык няхай лепш іх ніхто ня купіць.

На кірмашы ў Асавым (Мазырскі раён) агент малочнага саюзу мястэчка Ельск Голад О. плаціў падвойныя цэны і гэтым не даваў магчымасьці астатнім загатоўцам купляць грыбы.

Гэта ня ўсе факты. Ёсьць яшчэ вельмі характэрныя, якія сьведчаць, што на мясцох яшчэ няма парадку на сыравінным рынку. Парушэньне цэн на грыбы абурае яшчэ тым, што гэты тавар у сувязі з адсутнасьцю добрага ўраджаю і так вельмі туга загатаўляецца, і, натуральна, такія выпадкі спрыяюць поўнай дэзарганізацыі рынку.

Наркамгандлю БССР, і асабліва акргандлям на мясцох трэба мець асаблівы нагляд за такімі абураючымі парушэньнямі цэн. З практыкі мы ведаем, што пры сур'ёзных і ўважлівых адносінах да гэтага пытаньня ня будуць парушацца цэны, прыкладам гэтаму можа служыць пушніна. У мінулым годзе на пушніну былі вялікія пераплаты, а сёлета амаль няма ніводнага парушэньня цэн.

У экспартным пляне грыбы займаюць значнае месца, роля і значэньне загатоўкі гэтага віду тавару—значныя, а таму з боку рэгулюючых органаў пытаньню аб ненармальнасьцях на грыбным рынку павінна быць аддана максымум увагі. Неабходна ўзяць самы цьвёрды і рашучы курс на аздараўленьне загатовак у раёнах, асабліва на Мазыршчыне.

Л. Манін.

Рабочыя брыгады—на дапамогу хлебазагатоўкам.

Ворша, 16-[illegible]аўскі, Круглянскі, Тала[illegible] выехалі [illegible]22-Х. За апошні час удзел[illegible] рабочыя брыгады для правядзеньня хлебазагатовак, накіраваныя туды акруговым бюро прафсаюзаў. Дубровенская мануфактурная фабрыка паслала рабочыя брыгады па Дубровенскаму раёну. Усе прафсаюзы вельмі хутка адгукнуліся на пасылку брыгад і вызначылі сваіх прадстаўнікоў; толькі саюзы харчавікоў і скурнікаў вельмі доўга цягнулі выраўненьне гэтай справы. Таксама вельмі трудна [illegible] на гэта і [illegible] было раскватаваць і [illegible] кулямётаў. УЧК вельмі доўга ня змог знайсьці, каго паслаць з брыгадаю на вёску.

Саюзу савгандальслужачых даручана зьвярнуць асаблівую ўвагу на працу і працаздольнасьць загатоўчага апарату.

У спаборніцтва па калектывізацыі.

(Дасовіцкі с-с., Магілеўскага р.).

У Дасовіцкім сельсавеце зараз няма ніводнага селяніна-бедняка, які-б не меркаваў у самым хуткім часе ўвайсьці ў той ці іншы калектыў. Кулацкай агітацыі бядняк у саюзе з серадняком даюць рашучы адпор. У калгасы ператвараюцца цэлыя вёскі і пасёлкі. Даволі прывесьці ў якасьці прыкладу Паплаўшчыну, Нізоўку, Дасовічы, Забалоцьце. Жанчыны першыя ідуць у калектывы.

Імкнуцца пралезьці ў калгасы і лішэнцы-індывідуальнікі, нават поп з дзяканам, але гэта ім не ўдаецца. Настрой усіх калгасьнікаў бадзёры. Калгас імя „Ланцуцкага", калгас „Ільліч" — земляўпарадкаваны. Першы з іх атрымаў 689 гэкт. зямельнай плошчы, „Ільліч"—635 гэкт. У калгас „Чырвоны Кастрычнік", акрамя вёскі Дасовічы, увайшлі цалкам 7 пасёлкаў, ці звыш 100 гаспадарак. „Кастрычнік" мае звыш 1000 гэктараў зямлі і мае ўсе пэрспэктывы разьвінуцца ў буйнейшы калгас-волат на Магілеўшчыне.

У выніку канчатковага земляўпарадкаваньня калгас „Чырвоны Ўсход" будзе мець каля 500 гэктараў зямельнае плошчы.

У вогуле, Дасовіцкі сельсавет зараз калектывізаваны на 75 процантаў. Калгасьнікі сельсавету выклікаюць на сацыялістычна спаборніцтва іншыя калгасы Магілеўскага раёну. Даеш 100 процантную калектывізацыю вёскі!

Юр.

Ганьба агіднейшым паслугачом польскага фашызму!

Рашуча і бязьлітасна змагацца з кожнай праявай нацыянал-дэмакратызму.

(Рэзалюцыя, прынятая на сходзе менскай філіі БелАПП'а па дакладу аб нацыянал-дэмакратызме і нацыянал-фашызме).

У пятніцу 18-га кастрычніка адбыўся агульны сход Менскай філіі Бел. АПП. З дакладам аб нацыянал-дэмакратызме і нацыянал-фашызме выступіў старшыня Галоўмастацтва БССР тав. Некрашэвіч.

Пасьля дакладу сход аднагалосна прыняў наступную рэзалюцыю:

— Уздым новае рэвалюцыйнае хвалі, як ва ўсім сьвеце, так і ў Заходняй Беларусі і Польшчы, аб'яднаньне ўсіх сапраўдна рэвалюцыйных нацыянальна-вызваленчых элемэнтаў навокал камуністычных партый адрываюць шырокія колы эксплёатуемых працоўных ад уплыву актыўных дапаможнікаў сусьветнага імпэрыялізму ў справе нападу на СССР сацыял-фашызму.

Беларускія нацыянал-фашысты на чале з Луцкевічам, Астроўскім ды іншымі таксама, трацячы штодня свой уплыў на масы, якія ўсё больш і больш рэвалюцыянізуюцца ў Заходняй Беларусі — (а гэта пераканаўча і ясна паказаў працэс [illegible] з польскім імпэрыялізмам [illegible] плянам нападу на СССР), імкнуцца ўсялякімі спробамі ўтрымаць гэты ўплыў і пушчаюцца на правакацыйныя прыёмы выкарыстаньня імёнаў засуджаных польскім імпэрыялізмам пры іх-жа беларускіх нацыянал-фашыстых дапамозе, кіраўнікоў Беларускай Сялянска-Работніцкай Грамады Тарашкевіча, Рак-Міхайлоўскага і інш. Падаючы хадайніцтва польскаму фашысцкаму ўраду аб памілаваньні засуджаных грамадаўскіх дзеячоў, Луцкевіч і К-о яшчэ раз паказалі эксплёатуемым працоўным масам сутнасьць сваёй агіднай дзейнасьці ў справе разгрому рэвалюцыйна-вызваленчага руху Заходняй Беларусі і падрыхтоўцы нападу на СССР.

Ганьбячы з усёй рашучасьцю такі агідны ўчынак беларускіх нацыянал-фашыстых БелАПП падкрэсьлівае з усёй рашучасьцю шкоднасьць у справе сацыялістычнага будаўніцтва беларускага нацыянал-дэмакратызму, які аб'ектыўна і суб'ектыўна ў часе пасьпяховага сацыялістычнага будаўніцтва і абвастрэньня клясавай барацьбы ў СССР дапамагае беларускаму нацыянал-фашызму, зьяўляецца за гэтым найбольш небясьпечным.

БелАПП, як авангард на фронце будаўніцтва пралетарскай культуры, пад кіраўніцтвам Ленінскай Камуністычнай партыі ўсёй сваёй працай будзе прымаць чынны ўдзел ва ўсім сацыялістычным будаўніцтве, усёй сваёй творчасьцю будзе адлюстроўваць яго і будзе праводзіць у нацыянальным пытаньні і культурна - нацыянальным будаўніцтве лінію камуністычнай партыі, рашуча і бязьлітасна будзе змагацца з праявамі нацыянал-дэмакратызму як у сваіх шэрагах, гэтак з кожнай праявай яго ў беларускай літаратуры і ва ўсёй працы па культурна-нацыянальнаму будаўніцтву.

ПОЙДЗЕМ НА ПЕРАВЫБАРЫ!

Яшчэ ня ўсе арганізацыі падрыхтаваліся да перавыбараў дэлегацкіх сходаў.

НА МАГІЛЕЎШЧЫНЕ І БАРЫСАЎШЧЫНЕ ПАДРЫХТОЎКА ДА ПЕРАВЫБАРАЎ ПРАХОДЗІЛА БЕЗ ПАРТЫЙНАГА КІРАЎНІЦТВА.

УВАГУ ПРАЦЫ СЯРОД ЖАНЧЫН.

(Барысаўшчына).

Ніякай працы сярод жанчын не вядзе мясцком саюзу савгандальслужачых пры Барысаўскім РВК. За ўвесь час толькі на апошняй нарадзе прафактыву было пастаўлена пытаньне аб перавыбарах дэлегацкіх сходаў, але і тут ня бачылі, што прысутнічала толькі 2 жанчыны.

З абранымі летась дэлегаткамі ніякай працы не праводзілася. Яшчэ назіраецца, што жанкі служачых ходзяць у царкву, хрысьцяць дзяцей. Бо ніхто не паклапаціўся аб правядзеньні сярод жанчын культмасавай працы і палітадукацыі. Кепска справа пастаўлена і з высоўваньнем жанчын на адказную працу.

Ня гледзячы на тое, што старшыня Бытчанскага сельсавету жанчына, але дэлегаткі і грамадчыцы да працы ў сельсавеце ня прыцягваліся.

Партыйным арганізацыям трэба зьвярнуць асаблівую ўвагу на гэтую галіну працы, каб у надыходзячых перавыбарах дэлегацкіх сходаў яны былі забясьпечаны належнымі кіраўнікамі. Асабліва трэба зьвярнуць увагу на высоўваньне жанчын на адказную працу.

Эм.

ПЕРАВЫБАРЫ ПРАХОДЗЯЦЬ ДРЭННА

(Ад нашага магілеўскага карэспандэнта).

Шэраг райённых партарганізацый на Магілеўшчыне недааценілі перавыбараў дэлегацкіх сходаў, як важнейшай палітычнай кампаніі. У шмат якіх выпадках райкомы абмежаваліся распрацоўкаю плянаў кампаніі, дачай дырэктыў ячэйкам і надта мала прарабілі дзеля складаньня грамадзкае думкі навокал гэтага пытаньня. Шырокія бядняцка-серадняцкія масы да яго ня прыцягнуты.

Напрыклад, у Клімавіцкім раёне партыйцы фактычна ня былі скарыстаны на перавыбарах і ўсю працу вялі там толькі два таварышы. Сэкратар Чавускага РК КП(б)Б зусім нядбайна аднёсься да гэтае справы, сказаўшы аднойчы:

— У нас і так працы хапае... Не разарвацца-ж!

Сэкратарыят АК КП(б)Б адзначыў такія адносіны да кампаніі перавыбараў, як недапусьцімыя і паказаў райкомам на неабходнасьць узмацненьня кіраўніцтва гэтай работай.

Па акрузе слаба ўвязваецца кампанія перавыбараў дэлегатак з хлебазагатоўкамі, падаткам. [illegible] прыцягнуць у непасрэдны ўдзел [illegible] прыяцельскіх палітычных і гаспадар[illegible] Трэба [illegible] так, трэба [illegible] у нашых буйных [illegible] унутранай [illegible] дарчых кампаніях дэлегат[illegible] за іх замацаваць за імі практычную работу.

Л—ны.

ПАЛІТЫЧНЫ РОСТ ЖАНЧЫНЫ.

ДЭЛЕГАТКІ ІДУЦЬ НА ДАПАМОГУ Ў СПРАВЕ КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ.

(З раённай канфэрэнцыі грамадчыц).

6-га кастрычніка г. г. адбылася раённая канфэрэнцыя грамадчыц Капаткевіцкага раёну. На канфэрэнцыі грамадчыцы прапрацоўвалі пытаньне аб іх удзеле ў вырашэньні чарговых [illegible] сацыялістычнага будаўніцтва і [illegible] 100 тыс. р. на дапамогу [illegible] у справаздачна-перавыбарчай кампаніі [illegible] дэлегатак.

Патрэбна зазначыць, што на канфэрэнцыі выявіўся палітычны ўзрост жанчыны; гэта бачна было з абгаварэньня пытаньняў. Кожная выступаючая разглядала пытаньне ня толькі з пункту погляду свайго асабістага жыцьця, а вырашала яго, як жанчына-грамадчыца. Па аднаму толькі пытаньню з 43 прысутнічаючых выказалася 14 чалавек. Шмат увагі яны аддалі калектывізацыі вёскі і другім гаспадарчым пытаньням.

Характэрна выступленьне аднэй грамадчыцы—Рэуцкай (ей 49 гадоў). Рэуцкая апавядала ў кароткіх рысах сваім таварышкам, што яна бачыла, калі была ў адным з калектываў: — „Жанкі вы, яшчэ ня ведаеце, што за жыцьцё ў калгасах, толькі там сапраўднае жыцьцё. Працуюць машынамі, настрой у іх бадзёры". Заканчваючы яна кажа, што „толькі праз калгасы магчыма будзе паставіць добрае жыцьцё. Усе павінны ўступіць у калгасы".

Грамадчыцы застанаўліваліся на недахопах, якія ёсьць у працы. Яны казалі, што іх-то выбіраюць у сельсавет, КСГУ і г. д., але не прыцягваюць да практычнай працы. не выклікаюць на пасяджэньні. Слаба працуюць дэлегацкія сходы з прычыны няўважлівых адносін да працы з боку кіраўнікоў дэлегацкіх сходаў, слаба праводзіцца [illegible] „Абраньне Надзр[illegible]савгасьпіп. [illegible] зьвядуць перш-на-перш працу сярод жанчын[illegible] грамадзян[illegible]

Пасьля дэталёвага абгаварэньня пытаньняў грамадчыцы прынялі шэраг практычных прапаноў па ўдзелу жанчын у калектывізацыі вёскі.

Рабкорка.

Капаткевічы, Мазырскай акр.

Лесазагатоўкі і пытаньне рабочай сілы.

Плян дравяных і лясных загатовак на 1929-30 год па сваіх разьмерах значна правышае плян мінулага году, пры чым у бягучым годзе максымальнае разгортваньне загатовак павінна праводзіцца ў першым квартале, які павінен даць ня менш чым на 45 процантаў гадавога пляну. У сувязі з павялічэньнем праграмы значна ўзрастае патрэбнасьць у рабочае сіле для лесазагатовак, якая патрабуе ў сярэднім 41200 чал. для загатовак і 52300 чалавек для вывозкі.

Асноўнае, што можа гарантаваць насьпяховае выкананьне гэтага заданьня— гэта своечасовае правядзеньне мерапрыемстваў арганізацыйнага парадку—адвод вучасткаў лесасекаў, фінансаваньне, падбор тэхнічнага пэрсаналу і забесьпячэньне патрэбнай рабочай сілай.

Ва ўмовах абвостранай клясавай барацьбы, падбор складу рабочай сілы зьяўляецца вялізарнай палітычнай задачай, асабліва на дровалесазагатоўкі, якія камплектуюцца амаль што выключна з вясковага насельніцтва. Першачарговае і пераважнае скарыстаньне на гэтай працы членаў саюзу, батрацва, бядняцкага і серадняцкага сялянства, недапушчэньне да гэтых работ кулацкіх элемэнтаў, зьяўляецца адным з практычных пытаньняў агульнай палітыкі нашае партыі і ўлады у вёсцы. Гэта павінна быць цьвёрда ўяўлена у самым пачатку разгортваньня кампаніі з тым, каб папярэдзіць скрыўленьні клясавае лініі ў практ. рабоце.

Дровалесазагатоўчы рынак працы дагэтуль зьяўляецца зусім неарганізаваным. Толькі ў бягучым годзе справа вярбоўкі рабочае сілы і забясьпечаньня гэтакай загатовак будзе сканцэнтравана ў органах Наркампрацы. Гэтае арганізацыйнае мерапрыемства павінна прывесьці да зьнішчэньня тых адмоўных зьявішч, з якімі мы спатыкаліся пры набору рабочае сілы у мінулым (канкурэнцыя паміж гаспадарчымі органамі і інш.) і устанаўленьне плянавасьці у справе раўнамернага здавальненьня патрэб у рабочай сіле.

Аграрна перанаселеная беларуская вёска мае значныя рэсурсы рабочых рук, якія могуць быць скарыстаны. Па арыентыровачных падліках наша вёска можа вылучыць на працягу году ў сярэднім каля 125000 чал. рабочых для работы паза сваёй гаспадаркі, што значна правышае нашую патрэбнасьць. Паміж тым у мінулым годзе ў некаторых раёнах адчуваўся некаторы недахоп у рабочае сіле. Гэта можна тлумачыць выключна неарганізаванасьцю рынку працы. Адсюль выцякае задача выявіць нашыя лішкі рабочай сілы і ўмела іх скарыстаць на месцы, а таксама для пераброскі ў іншыя дэфіцытныя раёны паза межы БССР (Карэлія, Паўночны край і інш.) якія маюць вельмі важныя экспартныя заданьні.

Для выкананьня гэтых задач па лініі Наркампрацы праводзіцца шэраг арганізацыйных мерапрыемстваў. Арганізоўваецца спэцыяльны апарат на мясцох у відзе Акруговых упаўнаважаных пры інспэкцыях працы і агентаў-вярбоўшчыкаў у раёнах (ня менш чым па аднаму на кожны вучастак.) Таксама разгортваецца сетка карпунктаў на зімовы час.

Трэба падкрэсьліць, што з гэтай складанай задачай органы Наркампрацы без належнай дапамогі з боку іншых арганізацый ня змогуць справіцца. Асабліва важную ролю ў справе падбору рабочае сілы павінны адыгрываць камітэты сялянскае узаемадапамогі і нізавыя органы саюзу сельгаслесрабочых.

Перад органамі Наркампрацы арганізацыямі саюзу сельгаслесрабочых паўстае вельмі адказная задача. Каб яе выканаць, яны павінны з дапамогай партыйных і савецкіх органаў, зараз-жа шырока разгарнуць арганізацыйную і растлумачальную работу сярод членаў саюзаў, батрацва, бедняцкіх і серадняцкіх пластоў вёскі, памятаючы ўсю важнасьць гэтае работы. З боку гаспадарчых органаў, у прыватнасьці Лесбелу, павінна быць праведзена работа па ўтварэньню належных умоў працы на дровалесанарыхтоўках, у сэнсу здавальненьня інструмантамі, прадуктамі, кватэрамі і г. д.

С. Мышалаў.

Калгасам патрэбны кваліфікаваныя кадры працаўнікоў.

Вялізарны [illegible]змах рэканструкцыйнай перабудовы в[illegible]кі на аснове вытворчага кааперавання [illegible]асобных, распыленых індывідуальных [illegible]лянскіх гаспадарак, узбуйненьне стар[illegible] калгасаў і шпаркае будаўніцтва новы[illegible] высоўваюць актуальнейшую праблем[illegible] падрыхтоўкі кіраўнікоў калгаснага б[illegible]ўніцтва. У сучасны момант пытаньне [illegible]раўніцтва калгасамі набывае першарадн[illegible] важнасьць. Справа ў тым, што з пр[illegible]ны наступу сацыялістычнага сэктару [illegible]спадаркі ня капіталістычны кулак упа[illegible]а адстайвае свае пазыцыі і ўсімі мерамі [illegible]мкнецца пашкодзіць пасьпяховаму [illegible] калгаснага будаўніцтва.

Мы маем цэлы шэраг [illegible]ыкладаў, калі кулачо імкнецца прале[illegible] ў калгас і ўзарваць калгас знутры, [illegible] ведаем, што кулачо, пралезшы ў калга[illegible] імкнецца там да ўлады і падкупаючы [illegible] раз нявопытных і незнаёмых з тонка[illegible]мі клясавай барацьбы калгасьнікаў [illegible]ваёй пісьменнасьцю, растаропнасьцю [illegible]елавітасьцю робіць агідныя і шкодн[illegible] справы для бядняцка-серадняцкіх мас [illegible]алгасьнікаў і дзяржавы. У працівагу [illegible]ку мы павінны стварыць такія кадры к[illegible]ўнікоў, якія, па-першае, здольны былі-б [illegible] рашучы адпор кулацтву і, падруг[illegible] умелі-б узьнімаць гаспадарку калга[illegible] на вышэйшую ступень.

Партыя ні адзін раз завастрала [illegible] ўсёй савецкай грамадзкасьці на пы[illegible] падрыхтоўкі кадраў і на мерах, [illegible] неньня калгаснай сыстэмы, аднак з [illegible] тых органаў, якія павінны практ[illegible] ажыцьцяўляць гэта пытаньне належ[illegible] нералому ў працы яшчэ няма. Сапраўд[illegible] што зроблена прафсаюзамі, каб забяс[illegible] печыць пралетарскае кіраўніцтва калгас[illegible] ным рухам, каб прыняць актыўнейш[illegible] ўдзел у стварэньні кіруючых кадраў для калгасаў? Будзе зусім правільным адказам—нічога.

А ці перабудавалі сваю працу і працу навучальных устаноў Народны Камісарыят Асьветы ў адпаведнасьці задачам сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі? Нясьмелых, маленькіх некалькі крокаў зроблена, але гэта параўноўча з вялізарным калгасным рухам кропля ў моры. Тое самае магчыма сказаць і адносна НКЗ, калгассаюзу і сельгаскааперацыі, якія ў першую чаргу павінны быць зацікаўлены пытаньнем кадраў для калгаснага будаўніцтва.

Падрыхтоўка кваліфікаваных, рэвалюцыйных кадраў калгаснага будаўніцтва магчыма двума спосабамі. Перш за ўсё— гэта спосаб падрыхтоўкі кадраў праз навучальныя ўстановы і рознага роду курсы. дзеля чаго неабходна прыстасаваць сетку навучальных устаноў, перабудаваць праграмы іх у адпаведнасьці задачам калгаснага руху. У гэтым годзе, як мы ўжо адзначалі, крок уперад зроблены. Напрыклад Аграфакультэт Горацкай сельска-гаспадарчай акадэміі рэарганізуецца ў факультэт аграмаджанага земляробства з калгасным аддзяленьнем. адчыніўся тэхнікум калектыўнага земляробства, адчыняецца аднагадовая школа кіраўнікоў калгасаў на 60 асоб.

Трэба адзначыць, што зроблен зрух і ў справе камплектаваньня калгасьнікамі наогул сельска-гаспадарчых навучальных устаноў. У Горацкую с.-г. акадэмію прынята 13 калгасьнікаў, у садова-агароды тэхнікум 17 асоб, жывёлаводчы— 8, каапэрацыйны—5, яўрэйскі с.-г. тэхнікум—10 і ў тэхнікум калектыўнага земляробства—20. Зразумела, гэтыя лічбы надзвычайна нязначныя ў параўнаньні з буйным ростам калгасаў. Па вельмі павярхоўным падлікам Калгассаюзу на 1929-30 год патрэбна будзе мець новы [illegible] аграномаў для калгасаў, кустовых [illegible] аддзяленьняў і акруговых саюзаў каля [illegible] асоб, між тым сапраўды падрыхтованых аграномаў арганізатараў і інструктароў мы амаль ня маем, бо як акадэмія, так і тэхнікумы рыхтавалі да апошняга часу аграномаў наогул, аграномаў для індывідуальнай сельскай гаспадаркі.

Выходзячы з запатрабаваньняў рэканструкцыйнага пэрыяду, масавага перабудаваньня сельскай гаспадаркі на асновах калектывізацыі, неабходна зараз-жа зрабіць рашучы пералом у справе перагляду праграм і плянаў навучальных устаноў. Ва ўсіх сельска-гаспадарчых тэхнікумах і Сельска-Гаспадарчай Акадэміі павінна быць адведзена ў праграмах і навучальных плянах значнае месца пытаньням аграмаджанага земляробства. Мэтавая ўстаноўка школ сялянскай моладзі павінна быць таксама перагледжана ў бок падрыхтоўкі кваліфікаваных працаўнікоў для калгаснага будаўніцтва. Трэба таксама ў Унівэрсытэце і пэдагагічных тэхнікумах увесьці выкладаньне прадметаў калгаснага будаўніцтва. Унівэрсытэт і пэдтэхнікумы даюць нам у асноўным кантынгэнт працаўнікоў для вёскі, вось чаму гэтых працаўнікоў неабходна скарыстаць як памочнікаў арганізатараў калгаснага будаўніцтва, тым больш, што як практыка паказала некаторая частка вясковага настаўніцтва актыўна ўдзельнічае ў калектывізацыі сельскай гаспадаркі.

Відавочна, што апроч падрыхтаўкі кадраў праз навучальныя ўстановы, неабходна займацца гэтым пытаньнем і іншымі спосабамі. Тут у першую чаргу павінны быць скарыстаны ўсе віды сельска-гаспадарчых [illegible]саў, якія неабходна камплектаваць галоўным чынам калгасьнікамі. Пытаньне па-зашкольнай падрыхтоўкі кіруючых кадраў калгаснага будаўніцтва тым больш важна, што калгасы патрабуюць такіх кіраўнікоў гаспадарнікоў, якія адначасова маглі-б быць і палітычнымі кіраўнікамі ў барацьбе супроць капіталістычных элемэнтаў і за разьвіцьце сацыялістычных форм гаспадаркі.

Лепшым спосабам пазашкольнай падрыхтоўкі зьяўляецца спосаб масавай працы. У масавай працы, якая павінна ствараць атмасфэру шырокай грамадзкасьці вакол пытаньняў сацыялістычнай перабудовы сельскай гаспадаркі вылучаецца актыў з беднаты і батрацва. Гэты актыў трэба высоўваць на кіраўнічую працу, наладзіць сыстэматычны інструктаж і перападрыхтоўку іх праз каротка-тэрміновыя курсы.

У масавай працы павінны актыўны ўдзел узяць прафэсыянальныя саюзы. Мы ў вёсцы маем значную колькасьць членаў прафсаюзу. Такія прафсаюзы, як саюз працасьветы, працзямлесу, савгандальслужачых, мэдсанпрацы надзвычайна вялікую справу могуць зрабіць па разгортваньню масавай працы ў калгасах. Да жалю прыходзіцца канстатаваць, што ў гэтым напрамку мы яшчэ ня маем належнага зруху і прафсаюзы яшчэ не перабудавалі свае працы на мясцох згодна дырэктыў УЦСПС і ў адпаведнасьці тым задачам, якія высоўваюцца сучаснасьцю.

Для ўзмацненьня пралетарскага кіраўніцтва калгасным рухам неабходна адпаведным чынам разгарнуць працу вытворчых саюзаў. Вытворчыя саюзы павінны як мага хутчэй арганізаваць пралетарскія таварыствы садзейнічаньня калектывізацыі. Гэтыя таварыствы, у аснове якіх знаходзяцца рабочыя брыгады і шэфскія таварыствы могуць паставіць працу такім чынам, што з свайго пралетарскага асяродку будуць вылучаць магчымую колькасьць кіруючых кадраў для калгасаў і такім чынам будуць садзейнічаць вырашэньню праблемы кадраў калгаснага руху.

Надзвычайна вялікае значэньне ў справе ажыцьцяўленьня пралетарскага кіраўніцтва калгасным рухам мае вытворчая сувязь пралетарыяту з бядняцка-серадняцкімі масамі сялянства. Такою формаю вытворчай сувязі зьяўляецца сацыялістычнае спаборніцтва паміж фабрыкамі і заводамі з аднаго боку і калгасамі—з другога. Пры належнай пастаноўцы гэтай справы мэтады гаспадараньня на сацыялістычных прадпрыемствах з іх працоўнай дысцыплінай, імкненьнем рабочых да ўзьняцьця прадукцыйнасьці працы, сыстэматычнай рацыяналізацыі, каб атрымаць найбольш вытворчы эфэкт будуць перанесены ў калгасы. Поруч з гэтым непасрэдная сувязь рабочых з бядняцка-серадняцкімі масамі сялянства не дапусьціць кулака да захопу ўлады ў калгасах і будзе садзейнічаць больш хуткай перабудове вёскі на сац. асновах.

Вялікаю школаю па падрыхтоўцы кіраўнікоў-калгасьнікаў зьяўляецца Чырвоная армія. Праз Чырвоную армію кожны год праходзяць дзесяткі тысяч рабочых і сялян, дзе яны атрымоўваюць належную палітычную, арганізацыйную і іншую падрыхтоўкі. Каапэрацыя, шэфтаварыствы, прафсаюзы, рабочыя брыгады павінны наладзіць самую цесную сувязь з дэмабілізаванымі чырвонаармейцамі, каб дапамагчы ім скарыстаць іх для справы калгаснага будаўніцтва.

Абвастрэньне клясавай барацьбы ў вёсцы, імкненьне кулака ўсімі мерамі перашкодзіць калгаснаму будаўніцтву патрабуе ўзмацненьня як колькаснага, так і якаснага партыйнага і камсамольскага ядра ў калгасах. Мерапрыемствы партыі ў справе ўцягненьня ў партыю лепшых актывістаў батракоў і беднякоў павінны быць ажыцьцяўлёны. Цьвёрдае партыйнае кіраўніцтва на мясцох, добрыя кадры гаспадарнікоў забяспечаць правільнае правядзеньне клясавай палітыкі партыі і створаць умовы пераводу калгасаў на базу высокай тэхнікі.

Я. М.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР

Пастанова

ЭКАНАМІЧНАЙ НАРАДЫ ПРЫ СНК БССР

ПРА ЗАГАТОЎКУ І ЗДАЧУ ЛОМУ І АДКІДАЎ КАЛЯРОВЫХ МЭТАЛЯЎ.

Эканамічная Нарада пры СНК БССР пастанаўляе:

1. Абавязаць усе дзяржаўныя, кааперацыйныя і грамадзкія ўстановы і прадпрыёмствы загатоўку і продаж лому і адкідаў каляровых мэталяў вытвараць выключна праз акцыйнае таварыства „Рудмэтальгандлю" ці на падставе дагавору з апошнім.

2. Парадак здачы лому, прадугледжаны п. 1 гэтай пастановы, не датычыцца:

а) тых выпадкаў, калі ўстановы і прадпрыёмствы, атрымаўшы паўфабрыкаты з каляровых мэталяў праз Усесаюзны Дзяржаўны Сындыкат каляровай мэталяпрамысловасьці „Всецветмет", павінны паводле дагавору з апошнім зьвярнуць яму адкіды ад пераапрацоўкі гэтых паўфабрыкатаў;

б) парадку здачы пазалочаных рэчаў, што вышлі з ужываньня і ня маюць гістарычнай мастацкай вартасьці, а таксама лому з пазалотай. Гэтыя рэчы абавязкова здаюцца Маскоўскаму ўтылізацыйнаму заводу № 1 (пастанова СПА за 5-УІІ-29 г., апублік. у Зб. Зак. СССР 1929 г., № 46, арт. 405).

3. Абавязаць усе дзяржаўныя, кааперацыйныя і грамадзкія ўстановы безадкладна падлічыць увесь маючыйся ў іх лом і адкіды каляровых мэталяў і перадаць іх Рудмэтальгандлю і ў далейшым па меры накапленьня лому здаваць яму.

4. Рудмэтальгандлю павінна здавацца таксама і маёмасьць з каляровых мэталяў, што знаходзіцца на падліку ўстаноў Галоўнавукі НК Асьветы, якая ня мае гістарычнага, мастацкага або навуковага значэньня.

5. Здача лому Рудмэтальгандлю ўтвараецца па цэнах, устаноўленых ВСНГ і НК Гандлю СССР.

6. Нагляд за выкананьнем гэтай пастановы і вырашэньне ўсіх спрэчных пытаньняў паміж рознымі ўстановамі і Рудмэтальгандлю па здачы лому каляровых мэталяў ускласьці на існуючую пры ВСНГ БССР рэспубліканскую камісію па вучоту і рэалізацыі лому чорных мэталяў.

7. З выданьнем гэтай пастановы касуецца пастанова Эканамічнай Нарады «Пра здачу лому каляровых мэталяў» за 20-XII 1928 г. (Зб. Зак. 1928 г., № 36, арт. 349).

Старшыня Эканамічнае Нарады БССР **М. Карклін.**

Нам. кіраўніка спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР **В. Крывіцкі.**

19 кастрычніка 1929 г. г. Менск.

Прамысловасьць ВСНГБ—за 11 месяцаў.

ЗА 11 МЕСЯЦАЎ 1928-29 Г. РЭСПУБЛІКАНСКАЯ ПРАМЫСЛОВАСЬЦЬ ВЫПУСЬЦІЛА ПРАДУКЦЫІ НА 136.000.000 Р.—НА 40,6 ПР БОЛЬШ ЛЕТАШНЯГА ЗА ГЭТЫ-Ж ПЭРЫЯД.—У ЗЬНІЖЭНЬНІ САБЕКОШТУ РЭЗКІ ПЕРАЛОМ, АЛЕ НЕДАСТАТКОВЫ.

У ВСНГБ нашаму супрацоўніку паведамілі, што за 11 месяцаў 1928-1929 году па апрацовачнай прамысловасьці выпушчана прадукцыі на 136 мільлёнаў рублёў,— больш леташняга за гэты-ж пэрыяд на 40,6 проц. Вытворчая праграма прадпрыемствамі рэспубліканскай прамысловасьці выканана за 11 месяцаў на 94,3 проц. Па асобных галінах прамысловасьці выкананьне вытворчых праграм здавальняючае: па папяровай прамысловасьці—на 113,1 пр., шкляной—на 101,9 пр., паліграфічная прамысловасьць сваю праграму за 11 месяцаў выканала таксама больш чым на 100 проц.

Вельмі адстаюць з выкананьнем вытворчых праграм Дняпроўская Мануфактура 68,2 проц., шчацінная—83,8 проц. і швэйная, якая за гэты пэрыяд выканала сваю праграму на 85 проц. Слабае выкананьне вытворчых праграм тлумачыцца галоўным чынам, недахопам сыравіны і некаторымі перашкодамі ў зьвязку з пераабсталяваньнем і рэканструкцыяй шэрагу прадпрыемстваў. Дагэтуль вельмі сур'ёзным пытаньнем застаецца пытаньне забясьпечаньня прамысловасьці сыравінай. У зьвязку з гэтым перад гаспадарнікамі, тэхнічным апаратам і рабочымі стаіць вельмі важная і баявая задача—дабіцца максымальнай рацыяналізацыі ў скарыстаньні сыравіны.

Побач з гэтым вельмі сур'ёзным пытаньнем для бягучага гаспадарчага году зьяўляецца забясьпечаньне прамысловасьці апалам. Трэба зазначыць, што Лесбел не аддаў належнай увагі загатоўцы і вывазцы дроў. З матар'ялаў відаць, што плян загатоўкі [illegible] выконваецца толькі ў разь[illegible] [illegible]га не адзна[illegible] [illegible]еры 75—80 пр. Нель[illegible]чыць і існуючага яшчэ дагэтуль кансэрватызму да пытаньняў тарфяной праблемы—тарфяныя залежы яшчэ недастаткова скарыстоўваюцца для патрэб прамысловасьці. Мы дагэтуль яшчэ назіраем з боку асобных гаспадарнікаў цеганіну ў заключэньні дагавораў з торфаздабываючымі арганізацыямі. Пытаньне апалу ў бягучым годзе будзе адыгрываць сур'ёзную ролю, таму трэба ў тэрміновым парадку прыняць усе магчымыя меры да забясьпечаньня мясцовай прамысловасьці тарфяным апалам, а разам з тым максымум увагі зьвярнуць на поўнае выкананьне пляну загатоўкі дроў.

Як мы і чакалі, III квартал даў рэзкі пералом у зьніжэньні сабекошту прадукцыі: у параўнаньні з сярэднім узроўнем 1927-28 году ў трэцім квартале мінулага гаспадарчага году сабекошт прадукцыі зьніжан на 6,2 проц., у той час, як за першае паўгодзьдзе ён быў зьніжан толькі на 2 проц. Зразумела задача яшчэ поўнасьцю ня выканана, і аб гэтым мы будзем яшчэ гаварыць пасьля падзяленьня вынікаў за ўвесь мінулы год. Побач з некаторымі дасягненьнямі ў галіне зьніжэньня сабекошту прадукцыі мы маем і такія выпадкі, калі трэба крычаць і біць трывогу. Так, па лёна-прадзільнай прамысловасьці мы маем рост сабекошту на 5 проц., шчаціннай—на 7,3 проц. і па Дняпроўскай Мануфактуры сабекошт павялічыўся на 0,3 проц. Ня зусім здавальняючыя вынікі ў галіне зьніжэньня сабекошту мы маем у швэйнай прамысловасьці, дзе зьніжэньне дало ўсяго 4 проц., яшчэ горш у скураной—2,7 проц. і дрэваапрацовачнай—1,5 проц.

У зьвязку з [illegible] кулакі [illegible] [illegible]ам, якія стаяць перад прамысловасьцю, пытаньне сабекошту павінна стаць у цэнтры ўвагі ўсёй грамадзкасьці нашых прадпрыёмстваў, штодзённая праца па ўсебаковай рацыяналізацыі ўсёй справы вытворчасьці і кіраўніцтва—ёсьць вялізарная задача першых-жа месяцаў новага бягучага гаспадарчага году.

ШЫРЭЙ ФРОНТ САЦСПАБОРНІЦТВА

СЯРОД ВЯСКОВЫХ ПРАЛЕТАРЫЯЎ.

(НА ЎСЕБЕЛАРУСКАЙ ВЫТВОРЧАЙ КАНФЭРЭНЦЫІ САЮЗУ С.-Г. І ЛЯСНЫХ РАБОЧЫХ).

Гэтымі днямі скончыла сваю працу ўсебеларуская вытворчая канфэрэнцыя саюзу с.-г. і лясных рабочых, у якой прымалі ўдзел 80 дэлегатаў ад акруг і раёнаў Беларусі.

З матар'ялаў канфэрэнцыі відаць, што тэмп вытворчай працы на лесаапрацоўках яшчэ надзвычайна недастатковы, што тлумачыцца слабой дзейнасьцю вытворчых нарад і камісій. Рабачкомы на лесазагатоўках слаба кіруюць работай вытворчых нарад і камісій.

Канфэрэнцыя адзначыла слабы ўдзел у працы вытворчых нарад з боку спэцыялістаў і выказалася за пасылку ў экскурсіі і вытворчыя камандыроўкі лепшых удзельнікаў вытворчых нарад, а таксама практыкаваць прэміраваньне рабочых за каштоўныя прапановы і высокую вытворчасьць.

У правядзеньні сацыялістычнага спаборніцтва ёсьць значныя дасягненьні, аднак, рабачкомы і акруговыя аддзяленьні ня ўжылі адпаведных крокаў да замацаваньня ўздыму працоўных, не прыстасавалі сваёй работы да адпаведных задач сацыялістычнага спаборніцтва.

Сацыялістычнае спаборніцтва праводзілася ў большасьці сваім апаратным парадкам, бяз шырокага абгаварэньня на рабочых сходах. Былі спробы з боку гаспадарчых органаў праводзіць сацспаборніцтва шляхам адміністрацыйнага загаду. У дагаворах зусім не прадугледжана барацьба за зьніжэньне сабекошту, а таксама мерапрыёмствы мэханізацыі і рацыяналізацыі лесаапрацовак.

Спэцыялісты на лесазагатоўках прымаюць слабы ўдзел у правядзеньні сац. спаборніцтва.

Ці выконвае Наркамасьветы свае пастановы.

(НА ПЛЕНУМЕ ЦБ ПРАЛЕТСТУДУ)

Марудна ажыцьцяўляюцца пастановы пленуму ЦК УсеКП(б).

Распачаўся пленум ЦБ пралетстуду, які абгаварыў шэраг важных пытаньняў у галіне будаўніцтва ВНУ, разгортваньня сацыялістычнага спаборніцтва і інш.

Генэральным пытаньнем на пленуме зьявіўся даклад Наркамасьветы і спрэчкі па гэтаму дакладу.

Дакладчык—намесьнік НКА т. Слонім—спыніўся на тым, што пастановы ліпнёўскага пленуму ЦК УсеКП(б) ў галіне падрыхтоўкі новых кадраў спэцыялістаў разгортваюцца ў БССР вельмі марудна. Наш 5-гадовы плян падрыхтоўкі спэцыялістаў ня мае пад сабою ніякай базы. НКА ня ўлічыў таго, што ў бліжэйшыя 4 гады ў нас будзе ўцягнута ў прамысловасьць да 80 тыс. новых рабочых. Як-жа мяркаваў НКА падрыхтаваць інжынэраў-спэцыялістаў? Шляхам кантрактацыі ў іншых рэспубліках. Г.-зн.—нічога не рабілася, каб падрыхтаваць спэцыялістаў для беларускай прамысловасьці. Вось чаму плян 5-годкі па падрыхтоўцы адпаведных кадраў для нашай прамысловасьці і сельскай гаспадаркі трэба пераапрацаваць нанова.

Утварэньне хіміка-тэхналёгічнага факультэту пры БДУ ёсьць першая спроба на гэтым шляху. На лета мяркуецца арганізацыя ў Гомелі спэцыяльнай тэхнічнай вышэйшай навучальнай установы з 6 факультэтамі.

У гэтую ВТНУ будзе пераведзены хіміка-тэхналёгічны факультэт і эканамічнае аддзяленьне правгасу БДУ, мэліярацыйны факультэт с.-г. Акадэміі і некаторыя аддзяленьні палітэхнікуму.

У галіне разгрузкі навучальных плянаў, скасаваньня шматпрадметнасьці і палепшаньня матар'яльнага становішча студэнцтва зроблена яшчэ мала.

Забясьпечаны стыпэндыямі ў ВНУ 45 проц. студэнцтва—замест 40 проц. леташніх, у пэдтэхнікумах—52 проц. супроць 50 проц. у мінулым годзе. Для тэхнікумаў стыпэндыя павялічана на 10 проц., для ВНУ—на 7 проц.

На капітальных укладаньнях у культурнае будаўніцтва мы вельмі адстаем. У нас яшчэ няма ў гэтай справе належнага пералому. Капітальныя ўкладаньні адстаюць ад тэмпу росту ўсёй сыстэмы, і ў гэтых адносінах мала выкананы пастановы ліпнёўскага пленуму ЦК УсеКП(б).

Кадры асьпірантаў сёлета павялічаны ў 2,5 разоў, але гэта не вырашае яшчэ пытаньня. Справа ставіцца так, каб 40 проц. асьпірантаў накіроўваць у саюзныя дасьледчыя інстытуцыі. Некаторая частка асьпірантаў для ўдасканаленьня ведаў будзе накіроўвацца таксама і замежы.

Наркамасьветы цягнецца ў хвасьце.

На дакладу т. Слоніма выступіла шмат таварышоў. Асноўная думка выступаўшых была тая, што Наркамасьветы ня выконвае ні свае пастановы, ні пастановы ЦБ пралетстуду. Вельмі часта важныя пытаньні праводзяцца ў жыцьцё бяз жаднай падрыхтоўкі, як, напрыклад, пасылка рабочых у С.-Г Акадэмію. У Горкі прыслалі такіх рабочых, частка якіх скончылі некалькі год таму назад па 3-5 груп 7-мігодак. Як можна такіх слухачоў залічыць студэнтамі асноўных факультэтаў?

І гэта здарылася з тэй прычыны, што НКА нічога ня робіць у галіне арганізацыі курсаў для падрыхтоўкі рабочых і сялян. На гэту справу трэба адпускаць належныя сродкі.

У НКА назіраецца адсутнасьць пэўнага кіруючага органу. На што было ўтвараць у Горках спэцыяльную гідра-лябараторыю, якая каштуе 100.000 руб., калі мэліярацыйны факультэт будзе пераведзен у Гомель? Характэрна палітыка НКА у адносінах да студэнцкіх арганізацый. Калі студэнцтва патрабавала выключэньня з Акадэміі студэнта Краўчэнка, які зьяўляецца сацыяльна-чужым элемэнтам, НКА не згадзіўся з гэтым, бо праф. Кісьлякоў даў добры водзыў. Калі-ж выкрылі праявы правага ўхілу гэтага прафэсара, НКА тэрмінова загадаў выключыць Краўчэнка.

Шмат скаргаў было адносна пераходу на нясупынную вытворчую практыку. У гэтай галіне НКА амаль нічога ня робіць. Таксама нічога ня робіцца ў справе перагляду навучальных плянаў і зьняцьця з работы рэакцыйнай прафэсуры.

ХРОНІКА.

РЫХТУЕМСЯ ДА КАСТРЫЧНІКАВЫХ УРАЧЫСТАСЬЦЯЎ.

21-га кастрычніка пад старшынствам т. **Хацкевіча** адбылося пасяджэньне Цэнтральнай Камісіі па падрыхтоўцы да правядзеньня 12-й гадавіны Кастрычнікавай рэвалюцыі. Была заслухана інфармацыя т. т. Канакоціна і Клімковіча.

Сьвята Кастрычнікавых урачыстасьцяў будзе праводзіцца 7 і 8 лістапада. Па лініі прафсаюзных арганізацый пры ЦП, акрпраўленьнях і фабзавкомах арганізуюцца спэцыяльныя камісіі, а пры ўстановах—тройкі для падрыхтоўкі да сьвяткаваньня.

Будуць падрыхтаваны плякаты, лёзунгі, выстаўкі, якія павінны адбіваць асноўныя моманты дакладчыкаў. Саюзныя бібліятэкі будуць арганізоўваць выстаўкі літаратуры.

6-га лістапада ў часе абеду на прадпрыёмствах адбудуцца кароткія мітынгі, а ўвечары на прадпрыёмствах і клюбах—даклады аб выкананьні пляну 1-га году 5-цігодкі і пэрспэктывах бягучага году. Пасьля дакладаў будуць наладжаны мастацкія аддзяленьні. 7-га лістапада будуць арганізаваны масавыя дэманстрацыі працоўных, 8-га—дэманстрацыі моладзі і дзяцей.

Прадбачыцца пасылка прадстаўнікоў і фізкультурнікаў у калгасы, саўгасы і вёскі, з другога боку, будуць запрошаны ў горад на сьвяткаваньне ў горад прадстаўнікі калгасаў і сялянства, а ў клюбы—падшэфныя вайсковыя часьці.

Чарговае пасяджэньне камісіі адбудзецца заўтра 24-га кастрычніка.

ДАГАВОР РАБОЧАЙ МОЛАДЗІ ФРУНЗАЎСКАГА РАЁНУ З ІНЖЫНЭРНА-ТЭХНІЧНЫМІ СІЛАМІ ФАБРЫК І ЗАВОДАЎ МЕНСКУ.

Канфэрэнцыя рабочай моладзі Фрунзаўскага раёну заключыла з інжынэрамі і тэхнікамі гор. Менску сацыялістычны дагавор на выкананьне дырэктыў генэральнай лініі партыі.

Канфэрэнцыя рабочай моладзі высунула перад інжынэрна-тэхнічнымі сіламі наступныя патрабаваньні:

Дапамагчы ўтварыць на заводах „Камунар" і „Дрэваапрацоўчык" баз для ўзьняцьця тэхнічнай пісьменнасьці рабочых-вытворчых габінэтаў, падабраўшы бібліятэку літаратуры, арганізаваць у іх выстаўку, якое адбівае ўсе дасягненьні і новыя мэтады працы вытворчасьці ў нас і за межамі, наладзіць у гэтых габінэтах кансультацыю, [illegible] думцы, за ўсе тыя ўхілы [illegible] мэтадах працы у СССР і за межамі, аб рацыяналізатарскіх мерапрыемствах, аб навінах навукі і тэхнікі і г. д.

Дапамагчы падабраць на ўсіх буйных прадпрыёмствах бібліятэчкі тэхнічнай літаратуры; утварыць тэхнічныя гурткі на заводах і фабрыках, наладзіўшы сталую тэхнічную кансультацыю, узяць шэфства над асобнымі брыгадамі моладзі і вытворчымі групамі на прадпрыемствах; узяць шэфства над маладымі вынаходцамі, групамі рацыяналізатараў; дапамагчы ў арганізацыі на прадпрыемствах ячэек „тэхніка масам"; дапамагчы ў правядзеньні двухдзённых курсаў—сэмінараў для асобных брыгад і вытворчых груп моладзі; узяць на сябе ініцыятыву па арганізацыі цэнтральнай тэхнічнай станцыі, якая кіравала-б і дапамагала-б правядзеньні тэхнічнай дапамогі на прадпрыемствах, дапамагала-б вынаходцам і г. д. Кожны інжынэр і тэхнік [illegible] аддаць дзьве гадзі[illegible] [illegible] на тэхнічную [illegible] не [illegible] у тыдзень [illegible] савету рабочай моладзі, працуючы ў вышэйпамянёных галінах.

* * *

З свайго боку камсамольская арганізацыя Фрунзаўскага раёну бярэ на сябе абавязак:

Пад знакам выкананьня генэральнай лініі партыі быць і ў далейшым першым застрэльшчыкам і практычным работнікам па сацыялістычнаму спаборніцтву, уцягваючы ў яго шырокія колы працоўных; аказваць поўную дапамогу і таварыскае падтрыманьне І.Т.С. на прадпрыемствах у іх працы, накіраваў да ўзмацненьня сацыялістычнай рэканструкцыі нашай прамысловасьці; арганізацыя абавязуецца стварыць шырокую грамадзкую думку вакол [illegible] пытаньняў праф[illegible] тэх[illegible] камісіяй выключ[illegible] дапамагаць інжы[illegible] у выкананьні гэ[illegible] і 8 чал. атрымалі парт[illegible] [illegible] мернага прасоўваньня прапаноў інжынэрна-тэхнічных работнікаў, накіраваных да ўзмацненьня нашай сацыялістычнай прамысловасьці.

Тав. Галадзед вярнуўся з камандыроўкі.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР т. Галадзед вярнуўся з службовай камандыроўкі і прыступіў да выкананьня сваіх абавязкаў.

Падпіска на пазыку разгарнулася недастаткова.

На шчацiннай фабрыцы з 106 рабочых на 3 пазыку ўсяго падпісалася 88, на агульную суму 7385 р.

Чаму гэта так? А таму, што фабком слаба правёў падрыхтоўчую работу, у выніку чаго 18 рабочых ня ўцягнуты ў падпіску.

Трэба абавязкова ўцягнуць у кампанію па рэалізацыі 3 пазыкі ўсіх рабочых на ўсе 100 проц.

О.

* * *

На Менскай шчотачнай фабрыцы падпіска на 3-ю пазыку разгорнута недастаткова. Так, з 620 рабочых падпіскай ахоплена толькі 400 чал. Фабком слаба папулярызаваў—як на рабочых сходах так і ў насьценгазэтах—пытаньні падпіскі на 3-ю пазыку.

Агульная сума падпіскі на ф-цы складае звыш 20 тысяч рублёў.

А.

Праверка ведаў беларускай мовы.

Нацкамісія ЦВК БССР у свой час вызначыла тэрмін для вывучэньня беларускай мовы пэрсанальна паасобным высока-кваліфікаваным спэцыялістам розных установаў, як ВСНГ, Дзяржпляну, Наркамзему, НКФ, Нар. Кам. Ах. Здароўя і розных навуковых інстытуцый—у ліку 28 асоб.

Усе тэрміны для вывучэньня беларускай мовы ўжо скончаны і зараз Нацкамісія ЦВК праводзіць праверку ведаў па беларускай мове гэтых працаўнікоў. Праверана ўжо звыш 10 асоб. Вынікі праверкі будуць падагулены ў бліжэйшыя часы.

Дрэваапрацоўчыя заводы—на бесперапынны рабочы тыдзень.

У сувязі з пераводам дрэваапрацоўчых заводаў („Камінтэрн", імя Томскага, імя „Халтурына", „Пралетары" і інш.) на бесперапынны вытворчы тыдзень, Лесбел значна пашырыў вытворчую праграму на 1929-30 г. Так, па лесапільнай вытворчасьці вытворчая праграма павялічваецца да 680 тысяч куб. мэтраў (акрамя Віцебску)—супроць кантрольных лічбаў у 527 тысяч кубм. Пляны павялічваюцца да 137 проц.

Трэст прымае рашучыя захады да правільнага і сваячасовага забясьпечаньня сыравінай фабрык і заводаў.

Дзейнасьць БАН—на суд рабочых мас.

Нядаўна вярнуўся ў г. Менск прэзыдэнт БАН т. Ігнатоўскі, які езьдзіў у Добруш і Гомель рабіць справаздачы перад рабочым актывам аб дзейнасьці Беларускай Акадэміі Навук. Рабочыя вынесьлі пастановы, каб БАН праводзіла правільную ленінскую лінію і абвясьціла жорсткую барацьбу з нацыянал-дэмакратызмам і шавінізмам.

Мацней ударым па шкодніках вытворчасьці.

У сувязі з выяўленьнем краж на некаторых швэйных фабрыках ЦП сасаюзу зьвярнулася да ўсіх прафарганізацый з дырэктыўным лістом.

Усім фабкомам запрапанавана ўзмацніць барацьбу са шкоднікамі вытворчасьці праз таварыскія суды.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 23 КАСТРЫЧНІКА 1929 г.

	Куп.	Прад.
1 6 проц. выйгр. паз.	4.97	—
Бясьпроц. выйгр. паз. 26 г.	128.	130.
Выйгр. пазыка 1929 г.	100.45	100.85
10 проц. выйгр. паз. 27 г.	25.46	25.56
3 -ясялянск. выйгр. паз. 27 г.	5.02,5	—
Дзярж. паз. узм. сял. гас.	10.41	10. 76
1 зьйг. паз. індустр. 27 г.	25.28	25. 38
2 „ „ „ проц.	25.39,5	25.49,5
2 „ „ „ 6-проц.	25.39,5	25.49,5

Як разьмяшчаюцца на раб[оту] дэмабілізаваныя з Чырвонай [арміі]

(Гутарка з нам. Наркампрацы БССР Захаравай)

Наша працоўнае і агульнае заканадаўства прадугледжвае шэраг льгот і пераваг для дэмабілізаваных з Чырвонай арміі чырвонаармейцаў і камскладу ў адносінах першачарговага прадстаўленьня работы. У практычнай працы НК Пр. і яго мясцовых органаў задача па разьмяшчэньню дэмабілізаваных на работу займае адно з відных месц.

Дзякуючы ўвазе, якая органамі працы звярачваецца на гэта пытаньне, нам удалася амаль поўнасьцю разьмясьціць увесь кадр дэмабілізаваных увосень 1928 г. Вось некалькі лічбаў, якія падцьвярджаюць сказанае: на 1 кастрычніка 1928 г. на вучоце бірж працы лічылася 183 беспрацоўных дэмабілізаваных чырвонаармейцаў і 58 чал. камскладу. За час да 1 кастрычніка 1929 г. было ўноў зарэгістравана і прынята на вучот бірж працы 2183 дэмабілізаваных чырвонаармейцаў і 261 чал. камскладу запаса. На 1 кастрычніка на біржах працы лічылася беспрацоўных толькі 85 дэмабілізаваных чырвонаармейцаў і 20 чал. камскладу. Такім чынам з паказаных лічбаў відаць, што біржамі працы зроблена ўсё магчымае, каб прадаставіць работу дэмабілізаваным з Чырвонай арміі.

Пры гэтым належыць падкрэсьліць, што пры пасылцы на работу дэмабілізаваных біржы працы часта сутыкаюцца з вялікімі цяжкасьцямі. Большасьць дэмабілізаваных ня мае кваліфікацыі, назіраюцца выпадкі адмаўленьня з боку дэмабілізаваных ад прапануемай работы.

Для разьмяшчэньня зволеных з Чырвонай арміі па апошняй дэмабілізацыі органамі Наркампрацы сваяч[асова] ведзена адпаведная падрыхто[ўка] [...]ца. Праведзен таксама вуч[от] [...] якія аслабаняюцца ў прадп[рыемствах] і ўстановах з прычыны ўход[у] [...] і служачых у шэрагі Чырв[онай арміі] па чарговаму прызыву. Гэт[ыя] [...] падлягаюць у абавязковым [парадку] замяшчэньню выключна дэмаб[ілізаванымі].

Значная частка дэмаб[ілізаваных] (600-800 чал.) можа быць [...] на розныя курсы для нав[учаньня] падвышэньня кваліфікацыі,— [...] чынам прафэсіям будаўнічай [...] і мэталёвай. Каля 500-600 [...] куецца накіраваць на работу [ў] калектывы, 300-400 чалав[ек] [...] быць уцягнута праз біржы [...] арцелі саматужнай кааперацы[і] [...] дэмабілізаваных будзе накі[раваны на] работу ў парадку замяшчэн[ьня] тых, хто ўшоў у армію [...] прызыву.

Да моманту накіраваньня [...] дэмабілізаваным чырвонаарм[ейцам] [і] камскладу аказваецца грашов[ая] [дапа]мога, а таксама дапамога ў [...] бясплатнага харчаваньня (абе[д...]) [пра]дастаўленьня часовага жылль[я ў на]лежных дамох.

Біржам працы запрапана[ваны] [...]насьцю скарыстаць 3 проц. [...] прадпрыёмствах і ўстановах [для дэма]білізаванага камскладу, а так[сама] кіраваць гэту катэгорыю асоб [на ад]ведную работу ў агульным [...] пераважнасьцю перад іншымі [беспра]цоўнымі. Разам з тым зьвер[нута ўвага] бірж працы на неабходнасьц[ь] рашуча рэагаваць на выпадкі [адмаў]леньня ад работы бяз уважлі[вых при]чын.

Няпісьменны і шкодны падручні[к]

У пачатку навучальнага году Белдзяржвыдавецтва выдала падручнік „Расьліны, іх разьвядзеньне ў сельскай гаспадарцы і значэньне для чалавека". Падручнік напісаны для пятага году навучаньня сямігадовае школы і выяўляе, мусіць, калектыўную працу трох аўтараў, бо на вокладцы стаяць прозьвішчы Касмовіча, Кіпеля і Троські. Хлопцы, здаецца, і добрыя—усе настаўнікі. Адзін мае вышэйшую закончаную агранамічную асьвету, другі—таксама вышэйшую закончаную прыродазнаўчую асьвету і толькі трэці ў гэтым годзе паступіў у унівэрсытэт. Здавалася б, што і падручнік павінен быў бы выйсьці добрым. Пытаньні антырэлігійныя, індустрыялізацыі, калектывізацыі і наогул рэканструкцыі ўсёй нашай гаспадаркі, у прыватнасьці сельскай, павінны былі заняць у ім належнае месца. Сапраўднасьць сьведчыць зусім аб іншым. Аўтары ўмудрыліся моўчкі абысьці пытаньні антырэлігійнага зьместу.

Таксама абыйдзены моўчкі і пытаньні індустрыялізацыі. Калектывізацыі з 256 старонак адведзена 8 радкоў на 189 стар. і 2 на 183. Вось і ўсё. Ва ўсім падручніку за выключэньнем адзначаных вышэй 10 радкоў, бярэцца, як прыклад, індывідуальная гаспадарка.

Нарэшце, чаго варты такія разважаньні: „Беларускі селянін жыве бедна. Яму не хапае хлеба. Ён мала спажывае малака, масла, а мяса на яго стале бывае два-тры разы ў год". Аб чым думалі аўтары, пішучы гэтыя радкі?

Падручнік мае вельмі шмат грубых памылак і схэматычных вывадаў, якіх [цяжка] адрозьніць ад бязглуздзіцы. Вось прыклады: на старонцы [illegible] мы чытаем наступную ісьціну: „Лёгка знайсьці ў нас і такія сенажаці, па якіх ня можа прайсьці ні жывёла, ні чалавек. Такія сенажаці называюць балотамі". На стар. 11: „Расьліны з барадавачкамі на карэнч[ыках] [на]вуцца бабовымі". На стар. 117: [...] на вёсцы, той ведае, што пас[ьля] [...]лочваньня лён сьцелюць на [...] Той, хто жыў у вёсцы, прачыт[аўшы гэ]тыя радкі, скажа: „Бязглуздзіц[у на]пісалі, бо на папары немажлі[ва сьцяліць] лёну, і яго ніхто там ня сь[целе]". [На] стар. 140: „Калі ў глебе ёсьць [...] пяску на кожныя 100 частак г[ліны], такая глеба завецца пяшчанаю. Г[либа, якая] мае 7-18 частак пяску на кож[ныя 100] частак гліны, завецца супя[скам]". Пасьля такога сьцьвярджэньня [...] можа ўзьнікнуць думка, што ў [...] замест мазгоў утварылася яка[я-небудзь] супесь. На стар. 144: „Калі [ў глебе] няма перагною, дык у ёй ня мо[гуць]раняцца расьліны", і крыху ні[жэй: „На] прасторах Беларусі глеба бол[ьш-менш] аднолькавая. Гэта тлумачыцца [тым, што] ўся Беларусь у даўныя часы [была пак]рыта каменьнем, якое прынёс [лядавік са] Скандынавіі".

Гэта толькі частка тых пэрл[аў, якія] раскіданы па кніжцы. Падобна[я бяз]глуздзіца намі заўважана на с[тар.] 16, 18, 23, 76, 80, 113, 115, 116, [...] 145, 169, 170, 172, 181, 183.

Артыкул пра лён, у параўнаньні [з ін]шымі артыкуламі, пабіў рэкорд [бязглу]здзіцы. Дапушчаны "аўтарэньні" с[...] мусіць дзеля таго, каб выпі[сваць] радкоў.

Вось кароткі агляд падручні[ка]. [Мы] ўпэўнены, што пры больш с[лушным] аглядзе лік розных недарэчнасьц[яў мож]на павялічыцца, але і прыведз[енага досыць] для характарыстыкі падруч[ніка] Касмовіча, Кіпеля і Троські, як па[дручніка] няпісьменнага і шкоднага, якім [ні ў якім] разе нельга карыстацца.

Наст[аўнік]

Апавяшчэньні.

Сёньня, 23-10—Юнсэкцыя Дому наладжвае дыспут на тэму:

„Пралетарская літаратура ў Беларусі". З уступным словам выступіць загадчык АПАД ЦК КПБ т. СЯНЬКЕВІЧ.

У якасьці апанэнтаў выступяць праф. Вальфсон, праф. Ігнатоўскі, праф. Барычэўскі, праф. Піотуховіч, дац. Бухаркін, т. Бабарэка, т. Галавач, т. Канаплін, т. Аляхновіч і інш. таварышы, а таксама прадстаўнікі літаратурных аб'яднаньняў БелАПП, „ПОЛЫМЯ" і „УЗВЫШША".

Білеты ў канцэлярыі дому.

— Сёньня, 23-Х, а 5-й гадз. увечары у памяшк. Мен. АК МОПР (Савецкая 87) адбудзецца пасяджэньне прэзыдыуму Фрунзаўск. Райкому МОПР'у.

Яўка ўсіх членаў прэзыдыуму і членаў і кандыдатаў райкому—абавязкова. Запрашаецца актыў.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

Гурток фізкультуры будзе займацца па серадах і суботах у школе № 1 мужгру[па] ад 9—10 гадзін, жаночая гр[упа] 10-11 гадз., першыя заняткі сён[ьня] [...] кастрычніка.

24 кастр. а 8 гадзіне заняткі [...] саў і гурткоў.

— Сёньня 23-Х г.г. роўна а [...] увечары адчыняецца Пленум Цэнтр[альнага Праў]леньня Саюзу БЕЛПРАЦАСЬВЕТЫ.

Просьба да адказных сакратар[оў ...]комаў і НК саюзу Працасьветы г. [...] зьявіцца абавязкова на адчыненьн[е Пле]нуму".

— Для беспрацоўных сяброў [саюзу] Працасьветы сярэдняй і вышэйшай [квалі]фікацыі адчынены пры Доме А[сьветы] гурток па вывучэньню белмовы.

Запіс жадаючых вытвараецца ў [Са]юзу Працасьветы штодзённа.

Заняткі ў гуртку пачнуцца 1-га [ліста]пада г.г.

Адказны рэдактар **П. ШАСТА[КОЎ]**

ДОМ ЛІСЬМЕНЬНІКА

Сёньня а 7-ай гадзіне ўвечары ў ДОМЕ ПІСЬМЕНЬНІКА (Савецкая, 68) адбудзецца пасяджэньне камісіі па ўшанаваньні пралетарск[ага] [па]эты П. ТРУСА.

Просьба да ўсіх устаноў і арганізацый, якія прымаюць удзел у камісіі, п[ры]слаць [св]аіх прадстаўнікоў без спазьненьня.

ПРАЎЛЕНЬНЕ.

ТЭАТР-КІНО

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА". З панядзелка 21 кастрычніка „З 1-м красавіком" амэрыканская камэдыя ў 6 частках. Зьмены праграмы: культфільм у 3-х частках „ПАЛЯВАНЬНЕ НА ГАРЫЛУ".

КІНО „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ". З панядзелка 21 кастрычніка амэрыканскі фільм „Радыё і леў". Зьмены праграмы: кіно-хроніка САВКІНО № 57. Пачатак а 7 гадзіне.

1-ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІЯНЕР". З панядзелка 21 кастрычніка „Сэрца Азіі" кіно-нарыс у 5 частках. Зьмены праграмы: цікавая камэдыя „Янка піянэр". Каса адчынена а 2 гадз.

КІНО „ПРАЛЕТАРЫ". Новы фільм вытв. „Савкіно" „Каін і Арцём" драма ў 6 частках. Пачатак а 7 г. 15 хв.

З 16 КАСТРЫЧНІКА 1929 ГОДУ АПАРАТ БЕЛКООПСАЮЗУ ПЕРАЙШОЎ НА БЕСПЕРАПЫННЫ РАБОЧЫ ТЫДЗЕНЬ

Заняткі пачынаюцца з 8 з пал. гадзіны раніцы да 16 гадзін з перапынкам на паўгадзіны ад 11 з паловай гадзіны да 12 гадзіны.

ПОЛАЦКАМУ СУХОТНАМУ ДЫСПАНСЭРУ ПАТРАБУЕЦЦА АРДЫНАТАР.

Аклад пэнсіі ў месяц 95 рублёў, дадатковы заработак у размеры месячнага акладу пры поўнай нагрузцы.

Заявы накіроўваць: г. Полацак, Сухотны Дыспансэр.

БЕЛЖЫЛСАЮЗ перайшоў на бесперапынны тыдзень

Праца вядзецца:

Праўленьне (Інтэрнацыянальная 12) з 8 г. [illegible] да 15 г. 45 хв.

Склады (Энгельса 2) з 8 г. [illegible] да 17 гадз.

Будаўнічым аддзелу (Ленінская 42) з 8 г. [illegible] да 17 г.

БЕЛЖЫЛСАЮЗ.

БЮРО ВЫКАНАЎЦАЎ ГОРАДУ МЕНСКУ АБВЯШЧАЕ, што 28 кастрычніка 1929 году, а 12 г[адз.] [illegible] у гор. Менску, па Людамецкай вул. (4 аддзяленьне міліцыі), у доме № 13 адбудзецца ПРОДАЖ З ПУБЛІЧНАГА ТОРГУ [illegible]

Суддзя выканаўца ЯЦКЕВІЧ.

Нарсуд Заслаўскага раёну Мен[скай] акругі на падставе прысуду за 2[illegible] [ве]рэсьня 1929 г. па 204-а арт. К. [К.] [за] растрату трошай, гр-на жыхара [г.] Менску Гантмана Самуіла Геўры[illegible] сябра КП(б) былога загадчыка [illegible] Заслаўскага райкому партыі і ад[illegible] [illegible] зьявіўся старшынёй Асаве[illegible] раёну пазбаўлен волі тэрмінам [illegible]

Нарсуд Чэрвеньскага р-ну [illegible]